

Teachers' upskilling aiming at a holistic inclusivity in learning

Uzmanlık Kursu 2

Modül 1: LGBTQI+ kimliklerine ve sorunlarına giriş

Proje No: 101056515

Sözleşme Numarası: 101056515 — ÖĞRETMEN — ERASMUS-EDU-2021-PEX-TEACH-ACA

Modül 2.1: LGBTQI+ Kimliklerini ve Kesişimselliği Anlamak.....	3
Ünite 2.1 [f2f]. SOGIESC 101	3
Ünite 2.1 [Asynchronous]. SOGIESC 101.....	12
Ünite 2.1 [SD]. SOGIESC 101	17
Ünite 2.2 [f2f + Eşzamansız] TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI DİL.....	18
Ünite 2.2 [SD] CİNSİYETE DUYARLI DİL	21
Ünite 2.3 [Asenkron] LGBTQI+ bireylerin eğitim deneyimi.....	22
Ünite 2.3 [SD] LGBTQI+ bireylerin eğitimdeki deneyimi.	33

Modül 2.1: LGBTQI+ Kimliklerini ve Kesişimselliği Anlamak

Modül 2.1'e hoş geldiniz: **LGBTQI+ Kimliklerini ve Kesişimselliği Anlamak**. Bu modül, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve kesişimsellik gibi temel kavramları tanıtır.

Bu Modül Nasıl Yürütülecek

Bu modül, **yüz yüze öğrenme** ve **asen kron etkinlikleri** içerir. SOGIESC (Cinsel Yönelim, Cinsiyet Kimliği ve İfadesi ve Cinsiyet Özellikleri) gibi terimleri keşfedecek, kendini yansıtacak ve kesişen kimliklerin LGBTQI+ bireylerin deneyimlerini nasıl etkilediğini analiz edeceksiniz.

Eğitim materyalinin nasıl kullanılacağı

- **Temel Okumalar:** LGBTQI+ kimliklerini anlamak için tanımlar ve çerçeveler.
- **Videolar ve Vaka Çalışmaları:** Öğrenmeyi bağlamsallaştırmak için gerçek dünyadan örnekler.
- **Etkileşimli Alıştırmalar:** Önyargılar ve varsayımlar üzerinde düşünün ve sistemik zorlukların haritasını çıkarın.

Bu modül, kapsayıcı eğitimde empati ve anlayış oluşturmak için zemin hazırlar.

Ünite 2.1 [f2f]. SOGIESC 101

Giriş

Dersin amaç ve hedefleri

Bu modül, öğretmenlere kapsayıcı öğretim ve sınıf yönetimi uygulamaları, LGBTQI+ (lezbiyen, gey, biseksüel, trans, queer, interseks) öğrencilere özel olarak kapsayıcı bir öğrenme ortamı yaratma ve sürdürme açısından bireysel eylem kapsamalarını genişletmeleri için bilgi, beceri, yeterlilik, araç ve yöntemler sağlar.

Bu amaçla modül, LGBTQI+ öğrencilerin karşılaştığı engeller ve zorluklar hakkında derinlemesine ve karmaşık bir anlayış geliştirmeyi amaçlayan bilgi ve becerilerin edinilmesini kolaylaştırır. Modül, okul politikalarının, sınıf ortamının, öğretim materyallerinin, metodolojilerin, yaklaşımların ve etkinliklerin öz-yansıtma ve eleştirel değerlendirmesini teşvik eder. Aynı zamanda modül, özellikle LGBTQI+ öğrencilerin katılımına ve sınıf içindeki görünürlüklerinin artırılmasına dayalı olarak sınıf yönetimi ve kapsayıcı öğretim yaklaşımlarına ilişkin iyi uygulamaları ve olumlu örnekleri sunmaktadır.

Modül ayrıca, öğretmenleri mikro saldırganlıklar da dahil olmak üzere LGBTQI+-fobik konuşma ve davranışları belirleme ve bunlarla mücadele etme ve zorbalığı önleme konusunda donatmayı amaçlamaktadır. Modülün bir diğer önemli yönü, öğretmenlerin içselleştirmiş olabileceği tutumlar, davranışlar ve kalıplar üzerinde kendi kendine düşünmedir.

Son olarak, modül öğretmenleri çatışmaya aracılık etmek, kabulü ve empatiyi teşvik etmek ve daha kapsayıcı sınıf ve okul ortamları yaratmaya farklı paydaşları dahil etmek için beceri, bilgi ve yetkinliklerle donatır.

Bu kursu tamamlayan bir öğrenci şunları yapabilecektir:

1. Sınıfta LGBTQI+ bireylere yönelik mikro saldırganlıkları belirleyin ve bunları ele almak için stratejiler geliştirin.
2. Ahlaki alt tonlardan, utançtan veya suçlamadan kaçınan öğretim yöntemlerini teşvik edin.
3. Diyalog, sembolizm, herkesi kabul etme, ayrımcılığa sıfır tolerans gibi değerleri benimsemek
4. Okulda LGBTQI+'ya özgü zorbalık karşıtı stratejiler belirleyin ve uygulayın.
5. Bir kişinin kimliğinin kesişimsel doğasını ve LGBTQI+ bağlamlarıyla nasıl ilişkili olduğunu tanımlayabilme.
6. LGBTQI+ kişilerin kaynaklarda, sınıfta ve okulda görünürlüğü artırma için stratejiler geliştirin ve kullanın.
7. LGBTQI+ öğrencileri, meslektaşları, aileleri ve topluluklarıyla çalışırken duyarlılık ve farkındalık gösterin.
8. Destekleyici öğrenme alanları oluşturmak için UDL ilkelerini dahil edin

Metodoloji

Öğrenci, 6 saatlik Yüz Yüze (F2F) öğrenme ve sınıf içi eğitime katılacaktır. Yeni kavramlar, metodolojiler ve yaklaşımlarla tanışacaklar. Kurs, büyük ölçüde kendini yansıtır ve eleştirel analize dayanır ve öğrenciler, öğrenme materyalleriyle ve birbirleriyle aktif olarak ilgilenmeye davet edilecektir. Sunumlara tartışmalar ve akran öğrenme etkinlikleri eşlik edecektir.

14 saatlik asenkron öğrenme, anlatım ve/veya açıklamalı slaytlar eşliğinde kaydedilmiş sunumlardan oluşacaktır. 15 saatlik kendi kendine öğrenme, atanan okumalar ve günlük tutmadan ve öncelikle yerel bağlamın araştırılması, analizi ve değerlendirilmesinin yanı sıra sınıfı daha kapsayıcı hale getirmek için stratejilerin geliştirilmesine yönelik bir dizi etkinlikten oluşacaktır. Aktif öğretmen olmayan öğrenciler, yerel bir okulda çalıştıklarını hayal ederek bu tür etkinlikleri tamamlayabilirler.

Kurs, bu alıştırmaların çevrimiçi platforma yüklenmesi yoluyla değerlendirilecektir – sadece öğretmenler tarafından görülecektir.

Kursun ana hatları

Ünite 1: SOGIESC 101

- Cinsel Yönelim, Cinsiyet Kimliği ve İfadesi ve Cinsiyet Özellikleri (SOGIESC) ile ilgili temel kavramların araştırılması.
- SOGIESC'in kesişimsel doğasını anlamak.
- LGBTQI+ bireyler arasındaki belirli kırılabilirlikler ve kesişimsel kırılabilirlikler (ör. SOGIESC ve ırk, yetenek, sosyo-ekonomik durum vb.) tanımak.
- Cinsiyeti, toplumsal cinsiyeti ve cinselliği tarihsel ve toplumsal olarak inşa edilmiş ve kültürel olarak bağımlı olarak yorumlamak.
- Cinsiyet, cinsellik ve toplumsal cinsiyetin farklı okul sistemlerinde ve müfredatlarda nasıl farklı şekilde inşa edilebileceğine ve kavramsallaştırılabileceğine bakmak.

Ünite 2: Toplumsal cinsiyete duyarlı dil

- LGBTQI+ kimlikleriyle ilgili olarak kapsayıcı dilin önemini kavramak.
- LGBTQI+ kimlikleriyle ilgili doğru terminolojinin nasıl kullanılacağını öğrenmek.

- Toplumsal cinsiyete duyarlı bir dilin nasıl benimseneceğini öğrenmek. Toplumsal cinsiyete duyarlı dil, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini ve eşitsizliklerini aktif olarak ele alır ve kabul eder. Toplumsal cinsiyet normlarına ve önyargılarına meydan okuyan ve bunlara karşı koyan kelimeleri ve ifadeleri kasıtlı olarak seçmeyi içerir.

Ünite 3: LGBTQI+ bireylerin eğitim deneyimi.

- Deneyimi bir bağlama oturtmak: tarih, kültür, toplumsal değerler ve sosyoekonomik durum ve bunların LGBTQI+ gençlerin yaşamış deneyimi ve okul deneyimi üzerindeki etkileri.
- LGBTQI+ gençlerin karşılaştığı belirli zorlukların tanınması, örneğin ruh sağlığına erişim eksikliği, evsizlik ve yoksulluk, düşmanca ev ve okul ortamları, toplumsal cinsiyeti onaylayan sağlık hizmetlerine erişim eksikliği, topluluk desteği eksikliği vb.
- LGBTQI+ öğretmenlerinin deneyimlerini kabul etmek ve keşfetmek: çalışma ortamındaki ve okul kurumlarındaki engeller ve engeller; LGBTQI+ öğretmenlerinin nasıl görüldüğü (normdan sapma açısından) ve öğrenciler için güvenli bir alan yaratmak için öğretmenler arasında LGBTQI+ temsiliyetinin önemi.

Ünite 4: Eleştirel değerlendirme:

- LGBTQI + öğrencilerin dahil edilmesi ve görünürlüğü açısından değerlendirmek için UDL ilkelerini kullanmayı öğrenmek:
 - Sınıf ve okul fiziksel ve dijital ortamı
 - Öğretim materyalleri
 - Aktiviteler
 - Metodolojiler ve yaklaşımlar
 - Cinsiyet ve ilişki eğitimi, cinsellik eğitimi, insan biyolojisi ve anatomisi ile ilgili öğretim materyallerine özel önem verilecektir.
- Bu tür unsurlarda hangi değişikliklerin veya uyarlamaların yapılabileceğini görmek (örneğin, ahlaki imalardan, utançtan veya suçlamadan kaçınan öğretim yöntemlerini teşvik etmek).
- Kapsayıcı tasarım ilkeleri aracılığıyla, sınıfta çeşitliliği ve farklılığı yönetirken benimsenmesi gereken değerler (diyalog, sembolizm, herkesin kabulü, kesişimsel ayrımcılığa sıfır tolerans) üzerine düşünmek.
- LGBTQI+ öğrencilerin kimliklerini ve deneyimlerini kapsayıcı ve onaylayan öğretim metodolojilerini ve yaklaşımlarını benimsemek. Bu, LGBTQI+ bireyleri ve katkılarını vurgulayan çeşitli örnekler ve vaka çalışmaları kullanmanın yanı sıra kimliğin karmaşıklıklarını ele alan kesişimsel bakış açılarını dahil etmeyi içerebilir.

Ünite 5: Mikro saldırganlıklar ve zorbalık

- Mikro saldırganlıkların belirlenmesi (LGBTQI-fobik konuşma, tutum ve davranışlar dahil)
- Zorbalığı belirleme
- Çevrenizi mikro saldırganlıklar ve zorbalık bakış açısıyla denetlemek
- Kapsayıcı tasarım ilkelerini ve görgü tanıklarının müdahalelerini kullanarak mikro saldırganlıkları ve zorbalığı ele almak için geçici stratejiler geliştirmek.

Ünite 6: Çatışmaları yönetin ve diyalogu teşvik edin: LGBTQI+ katılımı hakkında nasıl konuşulur?

- Paydaşların haritalanması: ebeveynler, diğer öğretmenler, daha geniş topluluk.
- Okul sisteminde LGBTQI+ haklarını kısıtlamak için kullanılan ana argümanları ve uygulamaları tanımak.
- LGBTQI+ katılımı üzerine konuşmaları kolaylaştırmak ve sınıfta ve okulda diyalog için bir alan yaratmak için stratejiler geliştirmek.

Cinsel Yönelim, Cinsiyet Kimliği ve İfadesi ve Cinsiyet Özellikleri (SOGIESC).

Bu öğrenme modülü, Cinsel Yönelim, Cinsiyet Kimliği ve İfadesi ve Cinsiyet Özelliklerine (SOGIESC) dayalı ayrımcılık ve marjinalleştirmeye ve LGBTQI+ öğrencilerinin deneyimlerine odaklanmaktadır.

Bu nedenle, bu iki kısaltmanın arkasındaki anlam hakkında temel bir anlayış oluşturarak başlamak önemlidir.

SOGIESC, Cinsel Yönelim, Cinsiyet Kimliği ve İfadesi ve Cinsiyet Özellikleri anlamına gelir. Bunlar herkesin sahip olduğu kişisel özellikler ve özelliklerdir. Bunları aşağıda ayrıntılı olarak tanımlayacağız.

LGBTQI+, Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans, Queer ve İnterseks anlamına gelir. Bunlar, cinsiyet ve cinsel azınlıklara mensup kişilere atıfta bulunan kimlik etiketleridir. Lezbiyen, Gey ve Biseksüel, cinsel yönelimleri ifade eden terimlerdir. Trans, cinsiyet kimliği ile doğumda atanan cinsiyet arasındaki ilişkiyi ifade eden bir terimdir. İnterseks, cinsiyet özelliklerini ifade eden bir terimdir. Queer, bazen LGBTQI+ ile birbirinin yerine kullanılan, birden fazla kimliği kapsayan kapsayıcı bir terimdir. Aynı zamanda heteroseksüel, cisgender ve endoseks normlardan sapmayı tanımlamak için de kullanılır.

Özetlemek gerekirse:

- L – cinsel yönelim
- G – cinsel yönelim
- B – cinsel yönelim
- T – doğumda atanan cinsiyet kimliği ve cinsiyet
- Q – cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve ifadesi, cinsiyet özellikleri (bir veya birden fazla olabilir)
- I – cinsiyet özellikleri

Sonraki paragraflarda, yukarıda özetlenen kavramları daha ayrıntılı olarak tanımlayacak ve açıklayacağız.

Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet kavramına yaklaşırken öncelikle cinsiyet ve toplumsal cinsiyeti birbirinden çok farklı iki kavram olarak tanımlamak önemlidir.

Toplumsal cinsiyet , belirli bir toplumun kadınlar ve erkekler için uygun olduğunu düşündüğü sosyal olarak inşa edilmiş rolleri, davranışları, faaliyetleri ve nitelikleri ifade eder.	Bir kişinin cinsiyeti , kromozomlar, hormonlar, iç ve dış üreme organları ve ikincil cinsiyet özellikleri dahil olmak üzere biyolojik özelliklerin bir kombinasyonuna dayanan anatomik bir sınıflandırmadır. Cinsiyet genellikle doğumda bir kişinin dış anatomisinin görünümüne göre atanır ve resmi doğum kaydına yansıtılır.
---	--

Bu pratikte ne anlama geliyor?

Bir bebek doğduğunda, cinsel organlarına göre bir **cinsiyet belirteci** atanır . Çoğu ülkede sadece iki seçenek erkek cinsiyeti veya kadın cinsiyetidir.

Bununla birlikte, toplumlarımızda, erkek ya da kadın olmak sadece anatomimizin bir tanımı değildir, aynı zamanda erkek (erkek) veya kadın (kız) olmaya özgü bir dizi toplumsal kural ve beklentiye bağlıdır. Belirli bir toplumun kadınlar ve erkekler için uygun olduğunu düşündüğü bu sosyal olarak inşa edilmiş roller, davranışlar, faaliyetler ve nitelikler ¹toplumsal cinsiyet **kavramını oluşturur**. Çoğu toplum insanları **ikili cinsiyetlere** (erkek ya da kadın) ayırır.

Bir bebek doğduğunda ve dişi olarak atandığında, çevrelerindeki insanlar (ebeveynler, aile, arkadaşlar) kız olarak atandıkları gerçeğine dayanarak o bebeğin kimliği hakkında varsayımlarda bulunacaklardır. Örneğin, onlar için pembe giysiler, bebekler ve midilliler alacaklar. Bebeğe erkek olarak atanırsa, muhtemelen mavi kıyafetler, arabalar ve lego alacaklardır. Bu varsayımlar, toplum olarak cinsiyeti nasıl anladığımızın bir parçasıdır. Bu varsayımlara sahip olmak kendi başına olumsuz değildir. Aksi takdirde çok karmaşık olacak kararları almak ve basitleştirmek için varsayımlarda bulunmak gereklidir. Önemli olan onları bu şekilde tanımdır. Bu nedenle, kızlar genellikle bebeklerle oynamayı severler, ancak arabalarla, legolarla oynamayı veya sadece ağaçlara tırmanmayı ve bir köpekle oynamayı tercih ederlerse, bu eşit derecede iyi olarak görülmelidir.

Bu varsayımlar kişinin yaşına bağlı olarak da değişir. Örneğin, büyürken kadınların daha fazla bakım rolü üstlenmeleri, iletişimde daha iyi olmaları ve empatik olmaları beklenir. Erkeklerin daha iddialı, daha az duygusal olmaları, oyunlardan ve rekabetten zevk almaları beklenir. Bu toplumsal beklentiler, kadınlık ve erkeklik fikrimizle uyumludur. Bu cinsiyet normları, insanların davranışlarını öngörülebilir hale getirir.

Cinsel kimlik

Toplumsal cinsiyet sosyal olarak inşa edilirken, **cinsiyet kimliği** kişiseldir. Cinsiyet kimliği, her bireyin derinden hissettiği, doğumda atanan cinsiyete (cinsiyet belirteci) karşılık gelen veya gelmeyeabilen içsel ve bireysel cinsiyet deneyimi anlamına gelir. Cinsiyet kimliği söz konusu olduğunda, insanları cisgender ve cisgender olmayan arasında geniş bir şekilde ayırabiliriz.

Cisgender (veya cis), cinsiyet kimliği duygusu doğumda kendilerine atanan cinsiyete karşılık gelen kişileri ifade eder. Başka bir deyişle, bir kişi doğumda kadın olarak atanmışsa ve kendini kadın olarak tanımlıyorsa, o cis'tir. Çoğu insan cisgender'dir ve bu nedenle doğum belgeleri ve kimlik belgeleri kimliklerini doğru bir şekilde yansıtır.

Trans veya transseksüel, doğumda atanan cinsiyete dayalı baskın sosyal beklentilerden farklı bir cinsiyet kimliğine sahip kişiler ve cinsiyet kimliklerini genellikle doğumda atanan cinsiyete dayalı beklentilerden farklı bir şekilde tasvir etmek isteyen kişiler için kullanılan şemsiye terimlerdir.

Trans bireyler için, doğumda atanan cinsiyetleri ile cinsiyet kimlikleri arasında her zaman bir fark vardır:

¹ Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CETS No. 210) - madde 3.

- Transseksüel erkekler veya trans erkekler, kendilerini erkek olarak tanımlayan ve doğumda kadın olarak atanan kişilerdir.
- Transseksüel kadınlar veya trans kadınlar, kendilerini kadın olarak tanımlayan ve doğumda erkek olarak atanan kişilerdir.
- İkili olmayan kişiler, kendini erkek veya kadın olarak tanımlamayan ve doğumda kadın veya erkek olarak atanan kişilerdir. Cinsiyet kimlikleri, erkek ya da kadın cinsiyet ikiliğinin dışında kalır: ne yalnızca erkek ne de kadın olabilirler, erkek ve kadının bir kombinasyonu veya cinsiyetler arasında veya ötesinde olabilirler.

Bu üç etiketin ötesinde, trans bireyler kendilerini transseksüel, transseksüel, cinsiyet-queer, cinsiyet-sıvı, cinsiyet çeşitliliği, demiseksüel, agender ve diğerleri dahil (ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) çok çeşitli terimlerden birini veya daha fazlasını kullanarak tanımlayabilirler. Bu terimler, kişisel cinsiyet kimliklerini daha ayrıntılı olarak tanımlar. Bir trans kişi, bedensel görünümünü veya işlevlerini tıbbi, cerrahi veya diğer yollarla ve ayrıca kıyafet, konuşma ve tavırlar dahil olmak üzere diğer cinsiyet ifadeleriyle değiştirmeyi seçebilir.

Bazı insanlar cinsiyeti bir ucunda 'erkek', diğer ucunda 'kadın' ve ortada ikili olmayan bir spektrum olarak tanımlar. Bu çok basit:

- Bazı ikili olmayan insanlar, erkek olmanın ve kadın olmanın çeşitli yönlerini içeren bir cinsiyet kimliğine sahip olabilir.
- Bazı ikili olmayan insanlar, erkek veya kadın olmanın tüm yönlerini şiddetle reddedebilir
- Bazı ikili olmayan insanlar, herhangi bir cinsiyette ne kadar rahat hissettiklerinin dalgalandığını görebilir.²

Bir kişi doğumda kadın olarak atanmışsa ancak kendini erkek olarak tanımlamışsa, bu tutarsızlık kendini şu şekilde gösterir:

- Sosyal alan: Çevrelerindeki insanlar onları algılamaya ve onlara bir kadın gibi davranmaya devam ediyor.
- Kişisel alan: Toplumun erkeklerin nasıl görünmesini beklediğine uymayan bir şekilde fiziksel olarak sunmanın neden olduğu bir sıkıntı duygusu hissedebilirler.
- Yasal alan: Kimlik belgeleri ve diğer resmi belgeler yanlış cinsiyeti kaydeder.

Trans bireylerin özgün bir şekilde yaşayabilmelerini sağlamak için, bu tutarsızlıkların üstesinden gelmek için bir sürecin yürürlükte olması önemlidir. Buna, **trans bireylerin hayatlarını cinsiyet kimliklerini onaylayacak şekilde yaşamaya başladıkları çok adımlı bir süreç olan** cinsiyet onaylama denir.

Geçiş olarak da adlandırılan cinsiyet onaylama şunlar olabilir:

- Sosyal: isim, zamirler, saç stilleri, kıyafetler vb.
- Tıbbi: hormon tedavileri veya ergenlik inhibitörleri geçirmek, ameliyat olmak.
- Hukuki: Bir kişinin ad, yasal cinsiyet veya cinsiyet dahil olmak üzere cinsiyet kimliğinin ve soyadlarına, sosyal güvenlik numaralarına/kişisel kimlik numaralarına, unvanlara vb. kamu kayıtlarında, kayıtlarda, kimlik belgelerinde (kimlik kartları, pasaportlar,

² LGBT Gençlik İskoçya (2017). Transseksüel Gençleri Desteklemek: İskoçya'daki okullar için rehberlik, s. 39.

ehliyetler) ve diğer benzer belgelerde (eğitim sertifikaları vb.) yansıtılabilecek cinsiyetle ilgili diğer bilgilerin yasal olarak tanınması.

Cinsiyet ifadesi

Cinsiyet ifadesi, her bireyin cinsiyet kimliğini fiziksel görünüm (kıyafet, saç stilleri, aksesuarlar, kozmetikler dahil), tavırlar, konuşma, davranış kalıpları, isimler ve kişisel referanslar aracılığıyla sunmasını ifade eder. Bu, tipik olarak bir kişinin cinsiyeti veya cinsiyet kimliği ile ilişkilendirilen sosyal olarak beklenen ifadelerle uygun olabilir veya olmayabilir.

Örneğin, kadınsı bir cinsiyet ifadesinin kalıplaşmış görünümü, uzun saçlar, etekler, makyaj, renkli kıyafetler, topuklu ayakkabılar içerecektir. Erkeksi bir cinsiyet ifadesinin basmakalıp görünümü, kısa saçları, beyaz, siyah, gri veya kahverengi tonlarında kıyafetleri, düşük ayakkabıları, pantolonları içerecektir. Eril ve dişi ifadeye ilişkin beklentiler mekan ve zamana göre değişir. Örneğin, İskoçya'da erkekler geleneksel olarak etekten başka bir şey olmayan etekler giyerler.

Görünüşü ve davranışları, cinsiyetine dayalı sosyal beklentilere tam olarak uymayan bir kişi, cinsiyete uymayan olarak tanımlanır. Cinsiyete uymayan bir kişi cis veya cis olmayan olabilir. Örneğin, cis bir kadın makyaj yapmayı reddedebilir, kısa saçlı olabilir ve her zaman pantolon giyebilir. Bu, kadınlıkla ilgili sosyal beklentilere aykırıdır, ancak bu kişinin cinsiyet kimliği hakkında hiçbir şey söylemez.

Bir kişi doğumda kadın olarak atanmışsa ancak kendini erkek olarak tanımlıyorsa, örneğin saçını keserek ve daha erkeksi kıyafetler giyerek erkeksi bir cinsiyet ifadesi benimseyebilir. Yine de, trans, nonbinary veya cis'e bakmanın belirli bir yolu yoktur.

Çocuklar genellikle cinsiyete uygun olmayan davranışlar sergilerler, çünkü cinsiyet normları çocuklarda daha az yerleşik olma eğilimindedir. Bir çocuğun belirli kıyafetleri giymeyi seçmesi veya 'diğer' cinsiyete ait belirli bir saç stiline, ilgi alanlarına ve hobilerine sahip olması, onun da içindeki 'öteki' cinsiyet gibi hissettiği anlamına gelmez. Örneğin, en sevdiği hobi tipik olarak çocuksu veya kız gibi olabilir (örneğin futbol veya bale), bu içeride bir erkek veya kız gibi hissetmekle bağlantılı değildir. Cinsiyete uymayan davranışlar sergileyen her çocuk daha sonra transseksüel olarak ortaya çıkmaz.

İlginç bir şekilde, geleneksel olarak erkeksi aktivitelere (örneğin bilim, arabalar, futbol) ilgi gösteren kızlar genellikle kutlanırken, geleneksel olarak kadınsı aktivitelere (bale, moda, makyaj) ilgi duyan erkekler genellikle utandırılır. Bunun nedeni, toplumlarımızda erkeklerin hala kadınlardan daha önemli görülmesidir. Bu nedenle, bir erkek kız gibi davranırsa, kendini küçültüyor. Kızların ve erkeklerin nasıl davranması gerektiğine dair bu kalıplaşmış görüş, her cinsiyet için kabul edilebilir olduğu düşünülen ilgi alanlarını, tutkuları ve faaliyetleri kısıtladığı için çok zarar verici olabilir.

Özetlemek gerekirse:

(Yasal) cinsiyet veya cinsiyet işareti.	Çoğu ülkede erkek ya da kadın.	Cinsiyet özelliklerine göre - cinsel organlar	Anatomik
Cinsiyet	Çoğu toplumda kadın (kız) veya erkek (erkek)	sosyalleşme ve toplumsal normlara dayalı	sosyal
Cinsel kimlik	cisgender veya trans	kimliğe dayalı.	Kişisel
Cinsiyet ifadesi	Toplumsal cinsiyet rollerine uyma veya toplumsal cinsiyete uymama	Davranışa dayalı	Kişisel

Cinsel yönelim

Cinsel yönelim, her bireyin farklı bir cinsiyetten veya aynı cinsiyetten veya birden fazla cinsiyetten bireylere karşı derin duygusal, duygusal ve cinsel çekim ve onlarla yakın ve cinsel ilişki kapasitesi anlamına gelir. Bu çekim, bir ömür boyu farklı şekillerde ve derecelerde deneyimlenebilir.

Çoğu toplumda, varsayılan cinsel yönelim heteroseksüelliktir ("heteroseksüel olmak"). Bu, heteroseksüel olmak için sosyal bir beklenti olduğu ve insanların genellikle heteroseksüel olarak varsayıldığı anlamına gelir. Heteronormativite, heteroseksüelliği diğer cinsel yönelimlerden daha tutarlı, doğal ve ayrıcalıklı kılan şeydir. Heteroseksüellik varsayımına ve katı bir cinsiyet ikilisine bağlılığa bağlı davranışları ve toplumsal beklentileri normalleştirir.

Yine de, birçok insan sözde cinsel azınlıklara da ait olabilir. Mesela:

- Gay, birincil duygusal, duygusal ve/veya cinsel çekiciliği diğer erkeklere karşı olan bir erkeği ifade eder.
- Biseksüel/Biseksüel, birden fazla cinsiyetten insanlara duygusal, şefkatli ve/veya cinsel olarak ilgi duyan bir kişiyi ifade eder.
- Lezbiyen, birincil duygusal, duygusal veya cinsel çekiciliği diğer kadınlara karşı olan bir kadını ifade eder.
- Aseksüel veya 'as', kimseye cinsel çekim yaşamayan bir kişiyi ifade eder. Gri-aseksüel (gri as / gri-a) bir kişi çok nadiren veya sadece belirli koşullar altında cinsel çekim yaşayabilir. Demiseksüel insanlar ancak biriyle güçlü bir duygusal bağ geliştirdikten sonra cinsel çekim yaşarlar.
- Aromantik veya 'aro', romantik çekim yaşamayan bir kişiyi ifade eder ve gri-romantik bir kişi çok nadiren yaşar. Demiromantik insanlar, yalnızca ilk önce duygusal olarak bağ

kurdukları kişilere romantik olarak ilgi duyarlar. Tüm as insanlar aromantik değildir, ancak aromantik insanlar as topluluğunda yüksek oranda temsil edilir.³

- Başkalarına karşı cinsel ve romantik çekim yaşayan (ve bu nedenle aseksüel veya aromantik olmayan) kişiler alloseksüel olarak tanımlanır.

Cinsiyet özellikleri

Daha önce de belirtildiği gibi, cinsiyet doğumda bebeğin cinsel organına göre atanır. Bunun nedeni, bir bebeğin vulvası varsa, bu bebeğin rahim, yumurtalıklar, XX kromozomları gibi diğer tüm kadın cinsiyet özelliklerine de sahip olduğu ve büyürken testosterondan daha fazla östrojen üreteceği, göğüsler, kalçalarda yağ geliştireceği ve erkeklerden daha az vücut kılına sahip olacağı varsayımdır. Bu çoğu zaman doğrudur, ancak her zaman değil. Özellikle, bu çoğunluk olan endoseksüel bireyler için geçerlidir, ancak interseks bireyler için geçerli değildir. Endoseks kişiler, doğuştan gelen cinsiyet özellikleri kadın veya erkek bedenleri için normatif, tıbbi veya sosyal ideallere uyan kişilerdir.

İnterseks, tipik kadın ve erkek bedenlerinin toplumsal ve/veya tıbbi anlayış(lar)ından farklı olan kromozomal, gonadal, anatomik veya hormonal dahil olmak üzere doğuştan gelen cinsiyet özelliklerine sahip kişileri ifade eder. İnterseks bireyler bazen farklı cinsiyet özelliklerine sahip kişiler olarak da adlandırılır. Bir kişinin interseks bir bedene sahip olduğu gerçeği hayatının farklı dönemlerinde ortaya çıkabilir: doğumda, çocuklukta, ergenlik döneminde ve hatta yetişkinlikte.

Doktorlar genellikle ebeveynlere interseks yeni doğanlara ve çocuklara cerrahi ve diğer tıbbi müdahaleler yapmalarını, vücutlarını (görünüşte) erkek veya kadın özelliklerine uygun hale getirmelerini tavsiye eder. Çoğu durumda, bu tür müdahaleler tıbbi olarak gerekli değildir ve interseks çocuklar büyüdükçe onlar üzerinde son derece olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Tarihsel olarak, 'interseks' terimi, 'düzeltmek' için tıbbi müdahaleye ihtiyaç duyan bir bozuklukmuş gibi kullanıldı. Son yirmi yılda, bu terim interseks insan hakları savunucuları ve örgütleri tarafından insan hakları temelli şemsiye terim olarak yeniden çerçevelendi ve kuruldu.⁴

Sonuç

Cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi ve cinsiyet özellikleri, bir kişinin kimliğinin dört farklı boyutudur ve birbirlerinden bağımsızdırlar.

Tüm bu kimlikleri bir araya getiren şey, birbirine sıkı sıkıya bağlı toplumsal normlara, kurallara ve beklentilere aykırı olmalarıdır ve bu durum şu şekilde özetlenebilir: İnsanlar biyolojik olarak erkek ve kadın olarak ikiye ayrılır. Bu, kadınlar ve erkekler arasında ikili bir ayrım yaratır. Kadınlar ve erkekler belirli bir dizi norm, kural ve beklentiye bağlı kalırlar. Bu normlardan biri, kadınların ve erkeklerin sadece romantik ve cinsel olarak birbirlerine ilgi duymalarıdır.

³ Stonewall. (2021, 06 Nisan). Aseksüel insanlarla müttefik olmanın altı yolu.

<https://www.stonewall.org.uk/about-us/news/six-ways-be-ally-asexual-people>

⁴ Ghattas, D.C. (2015). *İnterseks bireylerin insan haklarını savunuyoruz, size nasıl yardımcı olabilirsiniz?*

OII Avrupa. s. 9. <https://www.oiiurope.org/wp-content/uploads/2016/02/How-to-be-a-great-intersex-ally-A-toolkit-for-NGOs-and-decision-makers-December-2015.pdf>

Asenkron derste cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsellik ve kesişimsellik kavramları hakkında daha fazla bilgi edineceğiz.

Ünite 2.1 [Asynchronous]. SOGIESC 101

Giriş

Bu eşzamansız ders, aşağıdaki öğrenme hedeflerine ulaşmayı amaçlar:

- SOGIESC'in kesişimsel doğasını anlamak.
- LGBTQI+ bireyler arasındaki belirli kırılganlıkları ve kesişimsel kırılganlıkları (ör. SOGIESC ve ırk, yetenek, sosyo-ekonomik durum vb.) tanımak.
- Cinsiyeti, toplumsal cinsiyeti ve cinselliği tarihsel ve sosyal olarak inşa edilmiş ve kültürel olarak bağımlı olarak yorumlamak.

Toplumsal cinsiyet, cinsiyet ve cinsellik

Bu ünitenin yüz yüze dersinde, çoğu toplumun cinsiyet ve toplumsal cinsiyeti ikili (kadın/erkek, kadın/erkek) ve cinselliği varsayılan olarak heteroseksüel ve allooseksüel olarak nasıl inşa ettiğini açıkladık. Bu sistem cis-heteronormativite olarak adlandırılabilir. Bundan sapan her şey normal değil (queer) olarak kabul edilir. Queer başlangıçta LGBTQI+ topluluğu tarafından geri alınan aşağılayıcı bir terimdi. Mevcut anlamıyla, yalnızca cinsel yönelim veya sabit bir kategori olmaktan ziyade, "queer", normatif normları, yapıları ve ikilikleri sorgulayan ve bozan daha geniş, politik olarak dönüştürücü bir terimdir.

Cis-heteronormatif bir toplumda, insanların heteroseksüel ve cis olduğu varsayılır. Bu makul bir varsayım olarak görülebilir, çünkü insanların çoğu gerçekten heteroseksüel ve cis'tir. Daha önce de belirtildiği gibi, varsayımlar ve klişeler beynimizin dünyayı anlamlandırmak için güvendiği önemli araçlardır. Anlaşılması gereken önemli olan, bu tür varsayımlardan sapan insanların var olduğu ve başkalarıyla aynı fırsatları ve hakları hak ettiğidir.

Cis-heteronormatif bir toplum aynı zamanda (gey, lezbiyen, trans vb. olarak) açılma ihtiyacını da yaratır. Bir kişi queer olarak ortaya çıkmazsa, her zaman queer olmayan olarak kabul edilecek ve bu nedenle queer olmayan olarak muamele görecektir. Bu nedenle, queer bir kişinin, bu varsayımların ve klişelerin kendileri için geçerli olmadığını aktif olarak belirtmesi gerekir.

Efsaneleri çürütmek

Cis-heteronormatif bir toplumda sosyalleşmek, bu sistemi doğal ve kaçınılmaz olarak görmemize neden olur. Bununla birlikte, bu sistemin temellerini eleştirel olarak değerlendirmek mümkündür. Cinsiyet, cinsiyet ve cinsellik ile ilgili bazı mitleri çürüterek başlayabiliriz.

Kadınlar ve erkekler arasındaki farklar, doğal özelliklerinden ve özelliklerinden kaynaklanmaktadır

Cis-heteronormatif bir dünya görüşünde, erkekler ve kadınlar kendi doğaları gereği belirli cinsiyet rollerine uymaya mahkumdurlar. Kalıplaşmış bir cinsiyet görüşünde, erkekler doğal olarak daha mizaçlı ve daha güçlü olarak görülür ve bu nedenle liderdirler. Kadınlar doğal

olarak besleyici olarak görülür ve bu nedenle bakıcılardır. Erkekler ve kadınlar için geçerli olan diğer varsayımları, klişeleri ve beklentileri listelemeye devam edebiliriz.

Eğer kadın ve erkek arasındaki farklılıklar sadece doğaya dayansaydı, dünyanın her yerindeki kadın ve erkek aynı şekilde farklılık gösterirdi. Bu böyle değil: kültürler arasında erkek ya da kadın olmanın ne anlama geldiği konusunda farklılıklar var. Bu nedenle, cinsiyet farklılıkları belirli bir toplum içinde öğrenilir. Aslında toplumsal cinsiyet rollerinin doğaya dayanmadığını anlamak için geçmişe ya da başka kültürlerle bakmak ve o zamanlar kadınlık ve erkekliğin nasıl farklı kavramsallaştırıldığını görmek yeterli.

- Anasoylu toplumlarda, erkekler ve kadınlar gücü eşit olarak paylaşırlar.
- XVIII. yüzyılda Avrupa'da asilzadelerin yüksek topuklu ayakkabı giymesi ve makyaj yapması yaygındı.
- Geçmişte, çocuklar genellikle doğası gereği cinsiyetten bağımsız olan beyaz önlükler ve elbiseler giyerlerdi ve mavi genellikle kadınlıkla ve pembe/kırmızı erkeklikle ilişkilendirilirdi. Kız/pembe ve erkek/mavi arasındaki ilişki, 1950'lerde, cinsiyete özgü giysilerin (esas olarak satışları artırmak için bir araç olarak) piyasaya sürülmesi ve bir tasarımcı seçimi olmasıyla ortaya çıktı.

Toplumsal cinsiyet rolleri, doğada kök salmaktan ziyade, bu tür normları sosyalleşme yoluyla içselleştirdiğimiz için bize doğal görünür. Bu kurallar veya standartlar, yetiştirilme tarzımız, okulumuz, medya ve çocukken aldığımız diğer tüm görüntüler ve uyarılar aracılığıyla bize öğretilir. Bu toplumsal cinsiyet normlarını içselleştiriyoruz ve bu da toplumda belirli (basmakalıp) bir dizi cinsiyetçi beklentiyi doğruluyor. Erkeksi ve kadınsı davranışlar rutin hale geldi ve nüfusun çoğunluğu bu davranışları 'normal' veya 'doğal' olarak görüyor.

Mesela:

- Erkeklerin bakım verme rollerini içselleştirme olasılığı daha düşüktür. Bunun onların doğasıyla bir ilgisi yok, daha ziyade büyürken ve sosyalleşme sürecinde onlara yüklenen beklentiler ve rol model eksikliği ile ilgisi var. Bu nedenle, erkeklerin bakım kişilik özellikleriyle özdeşleşme olasılığı daha düşüktür ve gelecekte bakım rollerine daha az ilgi gösterecek ve böylece daha az bakıcı görevi üstlenecektir.
- Erkekler uzamsal akıl yürütmeye doğal olarak daha iyi olarak kabul edilir. Yine de, bu doğuştan gelen özelliklerinden değil, erkek çocukların uzamsal akıl yürütmeyi geliştiren aktiviteler yapmaya teşvik edilmesinden (futbol oynamak, legolarla inşa etmek gibi) kaynaklanmaktadır. Çocuklarda daha iyi mekansal akıl yürütme geliştirmiş olan erkeklerin de mühendislik gibi meslekleri edinme olasılıkları daha yüksektir.
- Kadınların sosyal becerilerde daha iyi olduğu düşünülmektedir. Yine de bunun nedeni, kızların sosyal durumları taklit eden, örneğin bebekler ve barbielerle oynamak gibi yaratıcı oyunlar oynamaya teşvik edilmesidir. Kızların ayrıca sosyal durumların farklı kurallarına daha fazla uyum sağlamaları ve "düzgün" davranmaları ve bu nedenle sosyal durumları daha dikkatli gözlemlemeyi öğrenmeleri beklenir.
- Kadınlar daha empatik olarak kabul edilir. Yine de, bu büyük ölçüde kızların erkekler gibi duygularını göstermekten utanmamaları ve bu nedenle duyguları nasıl tezahür ettireceklerini ve yöneteceklerini ve bu duyguları başkalarında nasıl tanıyacaklarını daha iyi öğrenmelerinden kaynaklanmaktadır. Büyürken, daha iyi empati becerilerine sahip kadınların psikolog, danışman ve kişisel koç olma olasılığı daha yüksek olacaktır.

Sadece iki cinsiyet var

Erkekler ve kadınlar arasındaki tek iki cinsiyet olarak sosyal bölünme, Avrupa ve batı kültürünün bir ürünüdür ve sömürgecilik yoluyla dünya çapında baskın hale gelmiştir. Birçok toplum ikiden fazla cinsiyeti tanır. Kendini üçüncü bir cinsiyete ait olarak tanımlayan (ve tanımlanan) kişilerin belirli bir görünüme ve davranışa uymaları ve normalde toplumda belirli roller üstlenmeleri beklenir (örneğin, o toplumun kültürel özelliklerine bağlı olarak bakıcılar, şifacılar, bilgeler, güzellik uzmanları, zanaatkarlar vb.). Bu dersin etkinliğinde dünyadaki birçok cinsiyet çeşitliliği örneği hakkında bilgi edinebilirsiniz.

LGBTQI haklarıyla ilgili dil küresel olarak baskın hale geldikçe, kendi kültürlerinde üçüncü cinsiyet olarak kabul edilen bazı insanlar kendilerini transseksüel olarak tanımlamaya başlıyor. Bununla birlikte, orijinal kültürlerinde değil, yalnızca ikili bir cinsiyet normları sisteminde transseksüel olduklarını belirtmek önemlidir.

Eşcinsellik doğal değil

Heteroseksüel olmayan yönelimler küresel kuzeyde kabul görüyor olsa da, eşcinselliğin tek normal ve doğal cinsel yönelimden bir sapma olduğu fikri hala mevcut. İki cis erkeğin veya iki cis kadının, yardımcı teknolojiler olmadan üreyemeyeceğine dair bir iddia iddia edilebilir. Bununla birlikte, insanlar (ve genel olarak memeliler), üremenin ötesine geçen birçok nedenden dolayı (zevkten arkadaşlığa kadar) cinsel ve romantik partnerler ararlar. 1.500'den fazla hayvan türü (özellikle memeliler) aynı cinsiyetten davranış sergilemektedir ve bilimsel araştırmalar sadece son yıllarda buna ışık tutmaktadır.⁵ Heteronormatif bir cinsellik görüşünün, bilim adamlarının eşcinselliğin doğal dünyada yaygın olarak bulunduğuna dair kanıtları görmelerini engellediği söylenebilir.

Bununla birlikte, eşcinselliğin doğal olmadığı argümanının, insan yapımı eserlerle çevrili olduğumuz, sürekli etkileşimde olduğumuz ve aktif olarak canlı tutulduğumuz çağdaş insan toplumlarında da çok az ilgisi vardır.

Queer olmak bir tür (zihinsel) hastalıktır

Kuirlik dünya çapında tıbbileştirildi ve tıbbileştirilmeye devam ediyor. Sadece 1973'te Amerikan Psikiyatri Birliği (APA), Teşhis ve İstatistik El Kitabı'nın (DSM) ikinci baskısından "eşcinsellik" teşhisini kaldırdı⁶.

Trans kimliklerin tamamen patolojiden arındırılması hala devam eden bir süreç. 2022 yılında, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Uluslararası Hastalık Sınıflandırması'nın (ICD-11) 11. baskısı, ICD-10'un "transseksüalizm" ve "çocuklarda cinsel kimlik bozukluğu" gibi modası geçmiş tanı kategorilerini sırasıyla "ergenlik ve yetişkinlik cinsiyet uyumsuzluğu" ve "çocuklukta cinsiyet uyumsuzluğu" ile değiştirdi. Cinsiyet uyumsuzluğu "Zihinsel ve davranışsal bozukluklar" bölümünden çıkarılmış ve yeni "Cinsel sağlıkla ilgili durumlar" bölümüne taşınmıştır. Bu, translarla ilgili ve cinsiyet çeşitliliğine sahip kimliklerin akıl sağlığı bozukluğu koşulları olmadığı ve bunları bu şekilde sınıflandırmanın muazzam bir damgalanmaya neden olabileceği

⁵ Yeoman, B. (2023, 04 Temmuz). *Hayvanlar arasında aynı cinsiyetten davranış yeni değil. Bilim nihayet yetişiyor*. Ulusal Yaban Hayatı Federasyonu. <https://www.nwf.org/Magazines/National-Wildlife/2023/Summer/Conservation/Same-Sex-Behavior-Animals-Science>

⁶ Drescher, J. (2015). DSM'nin dışında: eşcinselliği patolojiden arındırmak. *Davranış bilimleri* (Basel, İsviçre), 5(4), 565–575. <https://doi.org/10.3390/bs5040565>

konusundaki mevcut bilgileri yansıtıyor⁷. Bu ileriye doğru atılmış bir adım olsa da, bazı ülkelerde cinsiyeti onaylayan sağlık hizmetlerine veya yasal cinsiyet tanınmasına erişim için cinsiyet disforisi teşhisi gereklidir. Bu hala damgalayıcı bir uygulamadır. Avrupa'da 35 ülke hala trans bireylerin cinsiyetlerinin yasal olarak tanınması için 'Cinsel Kimlik Bozukluğu' tanısı veya psikolojik görüş almalarını şart koşuyor. Öte yandan, Belçika, Danimarka, Finlandiya, İzlanda, İrlanda, Lüksemburg, Malta, Norveç, Portekiz, İspanya ve İsviçre'de cinsiyetin yasal olarak tanınması kendi kaderini tayin hakkına dayanmaktadır⁸.

Trans olmak bir hastalık değildir, ancak bazı durumlarda insanlar, kişinin cinsiyet kimliğine veya cinsiyet ifadesine uymayan ikili cinsiyet normlarına uyma baskısıyla ilişkili rahatsızlık veya psikolojik ıstırapı ifade eden tıbbi bir terim olan disfori yaşayabilir. Sonuç olarak, cinsiyet disforisi, yalnızca iki cinsiyeti tanıyan, cinsiyete uygun olmayan davranışları kabul etmeyen ve insanlara çok kesin bir erkeklik ve kadınlık fikrine uymaları için büyük baskı uygulayan bir toplum ve kültürde yaşamaktan kaynaklanır. Öte yandan, toplumsal cinsiyet coşkusu, kişinin cinsiyet kimliği ile doğumda atanan cinsiyetten farklı bir cinsiyetle ilişkili cinsiyete dayalı özellikler arasındaki yazışmanın neden olduğu belirgin bir zevk veya tatmindir.

Aseksüellik söz konusu olduğunda, DSM-5 (Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı, Beşinci Baskı) aseksüelliği açık ve net bir şekilde tanımlar ve bir kişi aseksüel ise, Kadın Cinsel İlgi / Uyarılma Bozukluğu veya Erkek Hipoaktif Cinsel İstek Bozukluğu (daha önce Hipoaktif cinsel istek bozukluğu olarak tanımlanıyordu) teşhisi konmaması gerektiğini söyler. Bununla birlikte, aseksüel insanlar hala büyük ölçüde patolojiktir, çünkü klinisyenler genellikle aseksüel kimliklerin farkında değildir ve bu da as hastalar üzerinde son derece zararlı etkilere sahiptir.

Son olarak, interseks bireyler ve özellikle interseks çocuklar, cinsiyet özelliklerini normlara uygun hale getirmek için hala tıbbi olarak gereksiz ve zarar verici cerrahi müdahalelere maruz kalmaktadır. Avrupa'da intersekslerin vücut bütünlüğüne ilişkin tüm kriterleri yerine getiren başka bir ülke yoktur. Sadece Almanya, Yunanistan, İzlanda, Malta, Portekiz ve İspanya interseks çocuklara yönelik her türlü cerrahi veya tıbbi müdahaleyi yasaklamaktadır. Sadece Yunanistan'da bu yasak herkes için evrenseldir, belirli varyasyonlara veya teşhislere veya interseks terimlerine dayanmaz. Avrupa'da interseks bir çocuğa tıbbi müdahalenin yasaklanması için etkili bir izleme mekanizmasına sahip hiçbir ülke yoktur⁹.

Sonuç olarak, en yeni ve ilerici tıp anlayışı cinsiyet özelliklerinin, cinsel yönelimlerin, cinsiyet kimliklerinin ve cinsiyet ifadelerinin tüm varyasyonlarını patolojik değil normal olarak görse de, Avrupa'da bile günlük tıbbi uygulamalar ve ulusal mevzuat hala bu anlayışla uyumlu değildir. Bu nedenle, queer olmanın insan çeşitliliğinin normal bir biçimi olduğunu ve herhangi bir zihinsel veya fiziksel hastalıkla ilgisi olmadığını yeniden teyit etmek özellikle önemlidir.

Sonuç

⁷ Dünya Sağlık Örgütü. *ICD'de cinsiyet uyumsuzluğu ve transseksüel sağlığı*.

<https://www.who.int/standards/classifications/frequently-asked-questions/gender-incongruence-and-transgender-health-in-the-icd>

⁸ ILGA-Avrupa. *Cinsiyetin yasal olarak tanınması 2024 Ana Bulgular*

<https://rainbowmap.ilga-europe.org/categories/legal-gender-recognition/>

⁹ ILGA-Avrupa. *İnterseks Bedensel Bütünlük 2024 Ana Bulgular*.

<https://rainbowmap.ilga-europe.org/categories/intersex-bodily-integrity/>

Cinsiyet, cinsiyet özellikleri, cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi ve cinsel yönelim arasındaki farkları öğrenmek için biraz zaman harcadık. Ayrıca cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve cinselliğin sosyal olarak nasıl inşa edildiğine ve bağlam ve kültüre nasıl bağlı olduğuna da baktık. Bu, SOGIESC sorunları hakkında temel bir anlayışa sahip olmak için önemlidir. Bununla birlikte, birine saygı duymak ve diğer insanlarla aynı haklara ve fırsatlara erişebildiğinden emin olmak için kimliğini tam olarak anlamamız ve kavramamız gerekmez. Saygı her zaman önce gelmelidir. Kimliği bizimkinden farklı olan birine yaklaşırken ilk kaygımız, onu dahil etmek, desteklemek ve diğerleriyle aynı hak ve fırsatlardan yararlanabilmelerini sağlamak için neler yapabileceğimizi bilmek olmalıdır.

Kesişimsellik

SOGIESC ile ilgili özellikler bir boşlukta mevcut değildir. Her bireyin, toplumun onları nasıl algıladığını ve onlara nasıl davrandığını ve kendileri için hangi fırsatların ve hakların mevcut olduğunu tanımlayan çoklu, katmanlı kimlikleri vardır.

Kesişimsellik, 1989 yılında Profesör Kimberlé Crenshaw tarafından "İrk ve Cinsiyetin Kesişimini Marjinalleştirmek: Ayrımcılık Karşıtı Doktrin, Feminist Teori ve Irkçılık Karşıtı Politikaların Siyah Feminist Bir Eleştirisi" adlı akademik makalede ortaya atılan bir terimdir.¹⁰ Prof. Kimberlé Crenshaw, eleştirel ırk teorisi uzmanı, avukat, üniversite profesörü ve sivil haklar savunucusudur. Bu terimi, Siyah kadınların ayrımcılığı ve baskıyı, beyaz kadınların karşılaştığı cinsiyetçilikten ve Siyah erkeklerin karşılaştığı ırkçılıktan benzersiz ve farklı bir şekilde nasıl deneyimlediklerini tanımlamak için icat etti. Durumlarını anlamak için ırk ve cinsiyete ayrı ayrı bakmak yeterli değildir, kesişme noktalarındaki benzersiz deneyimleri incelemek gerekir.

Kesişimsel teori daha sonra cinsiyet ve ırkın ötesinde, SOGIESC ve yetenek gibi diğer sosyal özelliklere uygulandı. Kesişimsellik, bu daha geniş anlamıyla, ırk, cinsiyet, sınıf ve cinsellik gibi sosyal kategorizasyonların birbirine bağlı doğasını ve bunların benzersiz ve genellikle bileşik baskı ve ayrımcılık sistemleri yaratmak için nasıl kesiştiğini ele alan bir kavramdır.

Kesişimsellik, insanların sosyal ilişkilerden, tarihten ve iktidar yapılarının işleyişinden türetilen çoklu, katmanlı kimliklere sahip olduğu öncülünden başlar. Kesişimsel analiz, kimliklerin bir araya gelmesi ve farklı kimlik ve özelliklerin kesişiminin bir sonucu olarak ortaya çıkan farklı kesişimsel ve çoklu ayrımcılık ve dezavantaj türlerini ortaya çıkararak çoklu kimlikleri ortaya çıkarmayı amaçlar.¹¹

Kesişimsellik, insanları ve grupları birbirinden farklı kılan özelliklerin bağlantısına ve birbiriyle ilişkisine dayanan farklılıklar hakkında düşünmenin bir yoludur. Bu bakış açısı, biz insanların sosyal olarak serbest dolaşan özneler olmadığımızı, ancak hepimize cinsiyet, etnik köken, sınıf, milliyet, cinsellik vb. faktörler temelinde sosyal bir konum atandığını iddia eder.

Kesişimsellik, politikaların ve uygulamaların gerçekten kapsayıcı olmasını sağlamak için uygulanacak yararlı bir mercektir. Genel olarak SOGIESC için bir kapsayıcılık politikası tasarlırsak, varsayılan olarak beyaz, güçlü vücutlu, orta sınıf bireylere göre uyarlanmış bir

¹⁰ Crenshaw, K. (1989). *İrk ve Cinsiyetin Kesişimini Marjinalleştirmek: Ayrımcılık Karşıtı Doktrin, Feminist Teorinin ve Irkçılık Karşıtı Politikaların Siyah Feminist Bir Eleştirisi*. Chicago Üniversitesi Hukuk Forumu: Cilt 1989, Madde 8.

Şu adresten ulaşılabilir:

<https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1052&context=uclf>

¹¹ Avrupa Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü. *Kesişimsellik*. https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1050?language_content_entity=en

politika tasarlama şansımız yüksektir. Bunu yaparak, birçok savunmasız grubu geride bırakacak ve marjinalleşmelerini güçlendireceğiz. Farklı kimliklerin kesişimindeki bireylerin deneyimlerini araştırmak, politika ve uygulamaları onların ihtiyaçlarına göre uyarlamak kimsenin geride kalmamasını sağlayacaktır.

Veri toplama ve araştırma genellikle kesişimsel ayrımcılıkla karşı karşıya kalan kişilerin deneyimlerini yakalayamaz, ancak birden fazla marjinal gruba ait LGBTQI bireylerin deneyimleri hakkında bazı verileri vurgulayabiliriz:

- Engelli LGBTQI+ gençler, engelli olmayan öğrencilere göre yüksek taciz oranları bildiriyor ve zorbalığa veya tacize uğrama olasılıkları daha yüksek. Ayrıca, engelli LGBTQI+ öğrencilerin, engelli olmayan LGBTQI+ öğrencilere kıyasla okulda disiplin cezası alma ve okulu bırakma olasılıkları daha yüksektir¹².
- Mayıs 2020'de FRA, AB'deki LGBTQI+ bireylerle ilgili anket bulgularını yayınladı. Göçmen geçmişine sahip olanların bir kısmı (%40) etnik kökenin veya göçmen geçmişinin (LGBTQI+ olmanın yanı sıra) ayrımcılık için ek bir zemin olduğunu belirtirken, kendilerini engelli kişi olarak tanımlayan katılımcıların üçte birinden fazlası (%36) engelliliğin ayrımcılık için ek bir gerekçe olduğunu belirtmiştir¹³.
- Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) tarafından hazırlanan LGBTQI Anketi'nin 2024'te yayınlanan bir sonraki baskısı, en genç katılımcıların (15-17 yaş) nefret güdümlü taciz riskinin en yüksek olduğunu (%70) ve daha yaşlı katılımcılara göre daha fazla ayrımcılığa uğradığını hissettiğini gösterdi (55 yaş ve üstü için %26'ya kıyasla %45). Özellikle, engelliler, dini azınlıklar, etnik veya göçmen kökenliler gibi birden fazla azınlık grubuyla özdeşleşenler veya mali zorluklar yaşayanlar, diğer katılımcılara kıyasla daha yüksek nefret güdümlü taciz riskiyle karşı karşıyadır¹⁴.

Ünite 2.1 [SD]. SOGIESC 101

Bu Ünite, Kendi Kendine Öğrenmenin bir parçasıdır. Platformda ilgili dosyayı arayın

¹² Avrupa Komisyonu, Eğitim, Gençlik, Spor ve Kültür Genel Müdürlüğü, Driel, B. (2021). Eğitim ve LGBTIQ çeşitliliği: tematik fiş, Yayınlar Ofisi. s.11. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/784287>

¹³ Avrupa Komisyonu, Eğitim, Gençlik, Spor ve Kültür Genel Müdürlüğü, Driel, B. (2021). Eğitim ve LGBTIQ çeşitliliği: tematik fiş, Yayınlar Ofisi. sayfa 22. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/784287>

¹⁴ IGLYO (2024, 22 Mayıs) *FRA LGBTQI Anketi III Raporu: IGLYO'nun İlk Analizi*
<https://www.iglyo.org/resources/fra-lgbtqi-survey-iii-initial-analysis>

Ünite 2.2 [f2f + Eşzamansız] TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI DİL

GİRİŞ

Toplumsal cinsiyete duyarlı dilin önemi nedir?

*Toplumsal cinsiyete duyarlı dilin önemini vurgulamadan önce, toplumsal cinsiyete dayalı dil ve toplumsal cinsiyet klişeleri ile ilgili düşüncelerinizi ve deneyimlerinizi ifade edin. Önceki bölümlerden öğrendiğiniz bilgileri kullanın.

● KAPSAYICILIK VE TEMSİL

Toplumsal cinsiyete duyarlı dil, toplumsal cinsiyet eşitliğini kabul eden ve teşvik eden kelime ve ifadelerin (hem yazılı hem de sözlü) kullanılmasıdır. Bu tür bir dil, herkesin temsil edildiğini ve değer verildiğini hissetmesini sağlayarak her cinsiyetten insana karşı kapsayıcı ve saygılı bir ortam yaratmayı amaçlar.

● ÖNYARGILARI AŞMAK

Ayrıca, toplumsal cinsiyete duyarlı dil, esas olarak, toplumsal cinsiyetin iki ayrı, birbirine zıt ve tipik olarak katı bir şekilde sabit kategorilere ayrıldığı fikrinden türetilen ve yaratılan toplumsal cinsiyet ikiliğini ve klişeleri aşmayı amaçlar: cinsiyetin biyolojik yapılarından türetildiği şekliyle erkek ve kadın. Cinsiyetçi olmayan bir dil kullanarak bu klişeleri sürdürmeyi bırakıyoruz.

● KAPSAYICI BİR ORTAMI TEŞVİK ETMEK

Tüm öğrenciler için kapsayıcı bir ortam geliştirme amacı - sınıf sosyal bir mikrokozmosu yansıttığı için - birçok amaca hizmet eder. İlk olarak, tüm öğrencilerin cinsiyet ifadeleri ve/veya kimlikleri veya cinsel yönelimleri nedeniyle kendilerini güvende hissetmeleri ve marjinalleşmemeleri bir zorunluluktur. Bu, hem daha iyi zihinsel sağlık hem de akademik performans için inisiyatif yaratır.

Bu tür bir dilin sınıfta ve diğer ders dışı bağlamlarda nasıl uygulanacağı:

Daha pratik konulara girmeden önce, cinsiyet çeşitliliği konusunda temel bir anlayış edinmiş olmanın önemini vurgulamak önemlidir. Cinsiyetin doğrusal olmayan bir spektrum olduğunu her zaman aklınızda bulundurun , bu nedenle amaç, yalnızca erkekler ve kadınlar değil, herkesin cinsiyetini (örneğin cinsiyetçi insanlar) dilinize dahil etmektir. Toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi, günlük yaşamın birçok toplumsal alanında son derece kökleşmiş olan belirli klişelerin üstesinden gelmek için son derece önemlidir.

Cinsiyetten Bağımsız Dil Kullanmak

Dil, dünyayı nasıl algıladığımızı ve onunla nasıl etkileşim kurduğumuzu yansıtır - bu nedenle anlam ve kavramlar yaratır. Bununla birlikte, birçok durumda, sürdürülen cinsiyetle ilgili klişelerden yüksek oranda muzdariptir ve sınıftaki (ve diğer bağlamlarda) her bireyin kimliğine göre onaylanmış, saygı duyulmuş ve silinmemiş hissetmesi için uygun bir dil kullanmak büyük önem taşır.

Kültürel ve dilsel farklılıkları ve engelleri göz önünde bulundurmak ve ana dilimizi daha kapsayıcı bir yöne uyarlamaya çalışmak önemlidir. Daha kapsamlı bir ifadeyle, cinsiyetten bağımsız dil kültürler ve diller arasında farklılık gösterebilir ve bazen Fransızca, Yunanca, Türkçe veya Almanca gibi aşırı cinsiyetçi dillerde bu uygulamaları uygulamak zor olabilir. Bununla birlikte, dil sürekli değişen ve gelişen bir kavramdır, bu nedenle evrimsel süreç ve toplumsal değişimlerle birlikte hareket etmek hayati önem taşır.

A. Sınıfı selamlama ve hitap etme:

Her zamanki "Günaydın, *erkekler* ve *kızlar*" yerine "Günaydın herkes" veya "**Herkese günaydın**", "Günaydın sınıfı/çocuklar" *gibi herkesin cinsiyetini içeren selamlamalarla başlayın.*" dedi.

B. Adınızı ve zamirlerinizi paylaşarak kendinizi tanıtır ve öğrencilerden kendi zamirlerini paylaşmalarını isteyin:

Okul yılına kendi adınızı ve zamirlerinizi paylaşarak başlayarak ve öğrencilerden kendi adlarını ve zamirlerini sizinle paylaşmalarını isteyerek, tüm farklılıklar için hoş bir ortam yaratılır.

Örneğin: "*Herkese günaydın. Ben bayan/bayan/mx_____and zamirlerim _____.* İsterseniz isimlerinizi ve zamirlerinizi paylaşmaktan çekinmeyin."

Bu, zamirleri paylaşma ve tabii ki onlara saygı duyma pratiğini normalleştirmenin bir yoludur. Bu uygulamayı sınıfta uygulamak dışında, diğer meslektaşları da birbirlerine kendilerini tanıtırken aynı şeyi yapmaya teşvik etmek önemlidir. Bu noktada, birçok öğrencinin cinsiyet kimliklerini kamuya açıklamaktan çekinebileceğini vurgulamak da önemlidir; Bu nedenle, kimseye baskı yapmamaya dikkat etmek ve öğrencilerin zamirlerini tercih edilirse halka açık veya özel olarak paylaşmaları için sürekli olarak güvenli bir alan yaratmaya çalışmak gerçekten çok önemlidir. Bu uygulamayı güvenli bir şekilde teşvik etmenin yararlı bir yolu, gizlilik için bir izin kartı kullanmaktır.

C. Cinsiyet varsayımlarından kaçının

Kişinin cinsiyetini görünüşüne, giyimine veya diğer fiziksel özelliklerine (örneğin ses, saç) ve özelliklerine göre varsaymamak çok önemlidir. Cinsiyet varsayımı sadece yüzeysel unsurlara

dayanır ve kişinin kimliğiyle uyumlu olmayabilir. Ayrıca, birini yanlış cinsiyetlendirmenin yanı sıra, dışlanmaya, cinsiyet disforisine ve ayrımcılığa da yol açabilir. Bu yüzden lütfen, her seferinde kişinin kendini nasıl tanımladığını ve cinsiyetinin ne olduğunu sorduğunuzdan emin olun. Ancak, bazı durumlarda yaşamı tehdit edici olabileceğinden, bir öğrenciyi halka açık bir şekilde ifşa etmemeyi her zaman aklınızda bulundurun.

D. Hatalar ve Düzeltme

Bir öğrencinin zamirleriyle ilgili bir hata yapmaktan korkmayın. Kibarca özür dileyerek ve bir öğrencinin hangi zamirleri kullandığından emin değilseniz tekrar sorarak hatanızı kabul etmek ve sorumluluğunu almak önemlidir. Gereken her durumda, derhal kendinizi düzeltin ve garip ve gereksiz olabilecek hatayı büyük bir sorun haline getirmemeye çalışın. Bu, sınıfınız için güçlü bir örnek oluşturmanın proaktif bir yoludur. Her zaman öğrencilerinizi ve meslektaşlarınızı da aynısını yapmaya teşvik etmeye çalışın.

Örnek: "Jay ödevini bitirdi" yerine yanlış bir şekilde "Jay ödevini bitirdi" diyorsunuz (Jay'in they/them zamirlerini kullandığını varsayarak). Hatanızı fark ettikten hemen sonra, basit ve rahat bir şekilde özür dileyin ve öğretim oturumunun geri kalanıyla iyi geçinin:

"Üzgünüm; Görevlerini tamamladılar" dedi.

Ancak, hata tekrarlayan bir şekilde gerçekleşirse, öğrenciden özel olarak özür dilediğinizden ve daha çok çaba göstereceğinizden söz verdiğinizden emin olun.

E. Akışkanlık ve değişiklikler için yer bırakın:

Çocuklar ve ergenler de dahil olmak üzere birçok insan, cinsiyet kimlikleri ve/veya ifadeleri söz konusu olduğunda sürekli bir süreç içindedir. Bu nedenle, kursumuzun amaçları doğrultusunda, eğitimcilerin olası değişikliklere açık olmaları gerçekten faydalı olacaktır. Örneğin, bir öğrenci belirli bir zaman diliminde *they/them* zamirlerini kullanabilir, ancak fikirlerini değiştirebilir ve *she/them* ve hatta *she/hers'i kullanmaya başlayabilir*. Zamirlerle güncel olmanın bir yolu, öğrencilere her seferinde hangi zamirlerle daha rahat ve öforik hissettiklerini düzenli olarak sormaktır (ancak, onları açığa çıkarmamaya dikkat etmeniz ve her durumda ayırık olmaya çalışmanız gerektiğini unutmayın).

Not: Bir öğrenci, yukarıda belirtildiği gibi, karışık zamirler kullanıyorsa (örneğin, they/she), okul günü boyunca bunları birbirinin yerine kullanmanızı isteyip istemediklerini sorun.

F. Kapsayıcı Yazılı İletişim:

Öğretim materyallerini uyarlayın: Yazılı materyallerde, talimatlarda veya ödevlerde "onlar", "öğrenciler" gibi cinsiyetten bağımsız terimler ve hatta "öğrenciler" gibi daha genel terimler **kullanmaya çalışın**. Sınıf materyallerinde ve müfredat etkinliklerinde bulunabilecek cinsiyetçi terimlerin her zaman bilincinde olmaya çalışın ve cinsiyet konusunda daha tarafsız alternatifler sunmaya çalışın.

Örneğin, "her öğrenci *ödevini son teslim tarihi Salı **günü getirmelidir***" yerine "her öğrenci *ödevini son teslim tarihini Salı getirmelidir*" ifadesini kullanın . Ayrıca, sınıf materyallerinde ve müfredat etkinliklerinde bulunabilecek cinsiyetçi terimlerin her zaman bilincinde olmaya çalışın ve cinsiyet konusunda daha tarafsız alternatifler sunmaya çalışın.

Bir sonraki bölümde bu konuya daha fazla değineceğiz.

Video

[LGBTQ | Beni Nasıl Görüyorsun](#)

Yukarıdaki videoyu dikkatlice izledikten sonra, LGBTQI+ temsili hakkındaki düşüncelerinizi ve özellikle okul bağlamında neden önemli olduğunu düşündüğünüzü ifade edin.

Faydalı linkler

- <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/education>
- [Eğitimde kapsayıcılığa ilişkin politika rehberleri; 2009](#)
- <https://rm.coe.int/guidelines-for-the-use-of-language-as-a-driver-of-inclusivity/1680aec235>
- <https://www.goethe.de/ins/nz/en/kul/mag/21967217.html>

Ünite 2.2 [SD] CİNSİYETE DUYARLI DİL

Bu Ünite, Kendi Kendine Öğrenmenin bir parçasıdır. Platformda ilgili dosyaları arayın

Ünite 2.3 [Asenkron] LGBTQI+ bireylerin eğitim deneyimi.

Bu Ünite, LGBTQI+ öğrencilerin eğitimde karşılaştıkları belirli zorluklar hakkında daha fazla bilgi edinmeyi amaçlıyoruz. Tarih, kültür, toplumsal değerler ve diğer bağlamsal koşulların LGBTQI+ gençlerin yaşamış deneyimlerini ve okul deneyimlerini nasıl etkilediğini araştırmak da önemlidir. Bu unsur esas olarak yansıtıcı egzersizler yoluyla keşfedilecektir. Son olarak, LGBTQI+ öğretmenlerinin deneyimlerine değineceğiz.

Deneyimleri bir bağlama oturtmak: tarih ve kültür

Tarih

Uzun bir süredir, LGBTQI+ topluluğunun üyeleri toplumda bir sorun olarak görülüyor

Örneğin, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı (DSM), dünyanın dört bir yanındaki doktorlar tarafından ruhsal bozuklukları teşhis etmek için kullanılan bir el kitabıdır. 1952'de eşcinsellik "sosyopatik kişilik bozukluğu" altında sınıflandırıldı ve eşcinsellik ancak 2013'te DSM'den tamamen çıkarıldı.

Uzun bir süre boyunca eşcinsellik, aynı cinsiyetten cinsel eylemlerde bulunanlar için potansiyel hapis cezaları ile suç sayıldı. Avrupa'da birçok ülke 1980'lerde ve 1990'larda eşcinselliği suç olmaktan çıkardı. Bugüne kadar, 63 ülke özel rızaya dayalı eşcinsel cinsel aktiviteyi suç sayıyor. Bu ülkelerden 12'si eşcinsel cinsel aktivite için ölüm cezası uyguluyor.

Günümüzde LGBTQI+ gençlerin farklı koşulları olabilir, ancak topluluklarının nasıl görüldüğünün tarihinin hala bir etkisi var. Bunu azınlık stresi ile ilgili bölümde daha fazla tartışacağız.

Araştırma

Ülkenizdeki LGBTQI+ haklarının tarihi hakkında biraz araştırma yapın:

- Ülkenizde LGBTQI+ hakları lehine bir hareket var mıydı? LGBTQI+ haklarını destekleyen herhangi bir aktivist ve/veya politikacı figürü tanımlayabilir misiniz?
- LGBTQI+ hakları ülkenizde ilk kez ne zaman yasal olarak tanındı? Bu, medeni ortaklıklar, medeni haklar, evlilik veya ayrımcılık yapmama ile ilgili bir yasanın ilk kez kabul edildiği yıl olabilir.
- Ülkenizdeki LGBTQI+ haklarının ilerlemesine dair bir zaman çizelgesi yapabilir misiniz? Bu ilerleme doğrusal mı yoksa gerileme dönemleri de var mı?
- Bu araştırmaya dayanarak, ülkenizdeki LGBTQI+ haklarının evrimini bir paragrafta nasıl özetlersiniz ve bununla ilişkili olarak queerlik hakkındaki sosyal kabul ve ana akım inançlar nasıl değişti?

Kültür

Kültür, belirli bir halkın veya toplumun fikirlerini, geleneklerini ve sosyal davranışlarını ifade eden geniş bir terimdir.

Aşağıdaki kültürleri düşünün:

- Ülkenizin veya bölgenizin kültürü: Genel olarak LGBTQI+ bireyleri kabul ediyor mu yoksa bazı yönleri düşmanca mı?
- Öğrettiğiniz kültür: LGBTQI+ öğrenciler kim oldukları konusunda açık olabiliyorlar mı?

- Sınıfınızın kültürü: Sınıfınız insanların kendilerini özgürce ifade edebilecekleri bir yer mi?

Bir öğretmen olarak, muhtemelen çalıştığınız ülkenin kültürünü kontrol edemezsiniz, ancak okulunuzun kültürü üzerinde bir etkiniz vardır ve sınıfınızdaki kültür üzerinde kesinlikle bir etkiniz vardır.

Ünite 2'de sınıfınızda kapsayıcı bir kültür oluşturmak için en iyi uygulamalar hakkında daha fazla bilgi edineceksiniz.

Alıştırma

Okulunuzun ve sınıfınızın kültürünü nasıl tanımlarsınız? Henüz bir öğretmen değilseniz, öğrenci olarak gittiğiniz bir okul ve sınıf düşünün.

Aşağıdakileri düşünün:

- Çeşitliliğe yönelik baskın tutum nedir?
- Kuirlikle ilgili baskın görüşler nelerdir?
- Queer kimlikler okulda, açıkça queer öğretmenlerin varlığı ve okul müfredatı aracılığıyla temsil ediliyor mu?
- Okulunuzdaki/sınıfınızdaki insanlar LGBTQI+ hakları ve kimlikleri hakkında ne gibi üstü kapalı mesajlar veriyor?

Alıştırma

Bir sonraki bölümün içeriğine dalmadan önce aşağıdakileri düşünün:

- Şimdiye kadar öğrendiklerinize dayanarak, LGBTQI+ gençlerin okullarda karşılaştığı belirli zorlukların neler olduğunu düşünüyorsunuz? Bir liste yap.

Bir sonraki bölümü okuduktan sonra, bu listeye geri dönün ve kendinize sorun:

- Listemde bu bölümde yer almayan bir şey var mı? Cevabınız evet ise, bu kesinlikle kültüre özgü bir şey mi?
- şimdi listeme herhangi bir öğe ekler miyim?

LGBTQI+ öğrencilerin eğitimde karşılaştığı özel zorluklar

Çoğu LGBTQI+ birey kimliklerini okul yıllarında tanıyacaktır. Bu, büyük miktarda iç karışıklığa, sorgulamaya ve denemeye yol açabilir. Okul ortamı genellikle öğrencilerin günlerinin çoğunu geçirdikleri, akranlarıyla sosyalleştikleri ve yetişkin yaşamlarının nasıl görünebileceğine dair bir fikir oluşturdukları yer olacaktır. Çoğu durumda, öğrenciler okullarını veya sınıflarını seçemezler. Bununla birlikte, queer bir öğrenci için destekleyici bir öğrenme ortamına sahip olmak hayat kurtarıcı olabilir. Bir yetişkin olarak LGBTQI+ bireyler kendilerini destekleyici olmayan ailelerden, işverenlerden veya arkadaşlardan uzaklaştırma konusunda daha fazla özgürlüğe sahip olacakken, çocuklar ve gençler kendilerini bu şekilde koruyamazlar. Bu nedenle tüm okullarda kapsayıcı, destekleyici ve LGBTQI+ dostu bir ortam yaratmak çok önemlidir.

Ne yazık ki, mevcut durum bundan çok uzak. LGBTQI+ öğrencilerin deneyimleri üzerine 2019 yılında yapılan küresel bir araştırma şunları buldu:

1. LGBTQI+ öğrencilerin önemli bir kısmı okulda homofobik ve transfobik şiddete maruz kalıyor.
2. LGBTQI+ olmayan ancak toplumsal cinsiyet normlarına uymadığı algılanan öğrenciler de hedeflidir.
3. Okulla ilgili homofobik ve transfobik şiddet, öğrencilerin eğitimini, istihdam beklentilerini ve refahını etkiler. Hedeflenen öğrencilerin okulda kendilerini güvensiz hissetmeleri, dersleri kaçırmaları veya okulu bırakmaları daha olasıdır.
4. Homofobik ve transfobik şiddete maruz kalan öğrenciler, akranlarına göre daha kötü akademik sonuçlar elde edebilirler.
5. Homofobik ve transfobik şiddetin kaygı, korku, stres, yalnızlık, güven kaybı, düşük benlik saygısı, kendine zarar verme, depresyon ve intihar riskinde artış gibi ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkileri vardır ve bu da öğrenmeyi olumsuz etkiler.¹⁵

Bu Ünite, okullarda LGBTQI+ öğrencilerin karşılaştığı zorlukları aşağıdaki konular etrafında dile getirdik:

- Zorba -lık.
- Dolapta olmak.
- Dışarı çıkıyor.
- Dışlanmak.
- İnsanların SOGIESC'i hakkında varsayımlar.
- Akıl sağlığı.
- Okullarda LGBTQI+ kapsayıcı içerik eksikliği.

Daha sonra, aşağıdakiler de dahil olmak üzere, okullarda trans ve cinsiyete uymayan öğrencilerin karşılaştığı zorlukları daha spesifik olarak keşfedeceğiz:

- Cinsiyet kimliklerine saygı duymak.
- Toplumsal cinsiyete dayalı alanlara ve etkinliklere erişim.
- Okul üniformaları ve kıyafetleri.

Zorba -lık

Ne yazık ki, zorbalık birçok öğrencinin başına gelir ve öğrenme yeteneklerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Zorbalık nedir?

Zorbalık, bir kişinin veya bir grup insanın kasıtlı olarak ve tekrar tekrar başka bir kişiye rahatsızlık veya yaralanmaya neden olduğu bir davranış biçimidir. Zorbalık düşmanca bir ortam yaratır.

Okul zorbalığı şunları içerir:

- psikolojik taciz (tekrarlanan isim takma, alay etme, tehdit etme gibi);
- fiziksel taciz (vurma, tekme atma veya kasten yaralama gibi);
- Sosyal dışlanma (birini izole ederek veya onlar hakkında söylentiler yayarak gerçekleştirilir).

¹⁵ UNESCO (2019). *Açığa Çıkarmak: Okul şiddetini aşağıdakilere dayalı olarak izlemek ulusal ve uluslararası anketlerde cinsel yönelim, cinsiyet kimliği veya cinsiyet ifadesi.*

LGBTQI+ bireylere yönelik hakaretler ve sözlü taciz, düşmanca bir öğrenme ortamı yaratır. Provokasyonun hedefi kim olursa olsun, tüm öğrenciler için güvenli olmayan bir alan oluşturulmasına katkıda bulunurlar.¹⁶

LGBTQI+ gençler, LGBTQI+ olmayan meslektaşlarına göre daha yüksek düzeyde zorbalık ve tacizle karşı karşıyadır.

IGLYO, 2019 yılı boyunca 13-26 yaş arası LGBTQI+ öğrencilerle Avrupa'daki mevcut veya yakın tarihli okul deneyimleri hakkında anket yaptı. 17.500'den fazla genç yanıt verdi ve bu çalışmaya bu Birim aracılığıyla geniş çapta atıfta bulunuluyor. Bu ankete göre, ankete katılanların %75,6'sı ve %67'si sırasıyla bir başkasının (gerçek veya algılanan) cinsel yönelimine veya cinsiyet kimliğine ve cinsiyet ifadesine dayalı zorbalık davranışına tanık olmuştur. Her iki LGBTQI+ katılımcısından biri (%54,2), varsayılan cinsel yönelimlerine dayalı olarak ve her üçte biri (%37) cinsiyet kimliklerine ve cinsiyet ifadelerine dayalı olarak zorbalık (hakaret almaktan veya isim takmanın hedefi olmaktan daha geniş) yaşadığını bildiriyor.¹⁷

Diğer alanlardaki ilerlemeye rağmen, LGBTQI+-fobik okul zorbalığı söz konusu olduğunda olumsuz eğilimlere tanık oluyoruz. LGBTQI+ bireylerle ilgili AB çapındaki en büyük anketi yürüten Temel Haklar Ajansı'na göre, LGBTQI+ öğrencilere yönelik zorbalık 2019'da %46'dan 2023'te %63'e yükseldi. Bu, her üç LGBTQI+ gençten ikisinin okulda zorbalığa uğradığı anlamına geliyor.

Zorbalık, yüz yüze veya siber zorbalık olarak adlandırılan mobil cihazlar ve internet aracılığıyla gerçekleşebilir. Bu zorbalık biçimi, zararlı çevrimiçi eylemlere dayalı psikolojik taciz olarak tanımlanır. Saldırgan sosyal medya gönderilerine maruz kalmayı ve küfürü veya tehdit edici e-postalar veya anlık mesajlar almayı içerebilir. Siber zorbalık ayrıca metin mesajları, aramalar veya video klipler gibi mobil iletişimin yanı sıra e-posta, sohbet odaları, anlık mesajlaşma ve sosyal medya gibi platformlardaki etkileşimler yoluyla olumsuz muameleyi de kapsar.¹⁸

IGLYO 2019 Anketi'ne katılanlar, bu tür bir zorbalığın başkalarına yöneltildiğinde (%87), kendilerine yöneltildiğinden (%62) daha sık tespit ettiklerini belirtmiştir. Zorbalığa maruz kalan katılımcıların %20'sinden fazlası, düzenli olarak (oldukça sık veya çok sık) bu tür çevrimiçi tacizin hedefi olduklarını bildirdi.¹⁹

"Dolapta" olmak

Cinsel yöneliminiz, cinsiyet kimliğiniz veya cinsiyet özellikleriniz açısından kimliğinizi gizli tutmak, dolapta olmak olarak bilinir. Birçok genç için, kendilerini LGBTQI+ kimlikleri hakkında bilmek ile bunu herhangi birine anlatmak arasında uzun bir boşluk var. Dışarı çıkmamaları, reddedilecekleri beklentisinden veya kimlikleriyle ilgili utanç duygularından kaynaklanır. Bu, birçok genç için çok tecrit edici bir deneyim olabilir. Başkalarına cinsel yöneliminiz, cinsel kimliğiniz veya cinsiyet özellikleriniz hakkında bilgi vermek "açılmak" olarak bilinir.

Avrupa'ya bakıldığında, Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) tarafından hazırlanan ve AB çapında LGBTQI+ bireylerle yapılan en büyük anket olan 2023 Üçüncü LGBTQI Anketi, ankete katılanların %46'sının okulda LGBTQI+ olmayı hiçbir zaman açıkça tartışmadığını ve %64'ünün

¹⁶ Ávila Rodríguez, Rú (2021). *LGBTQI Kapsayıcı Eğitim Çalışması*. Brüksel: IGLYO, 18.

¹⁷ Ávila Rodríguez, 2021, 22.

¹⁸ Ávila Rodríguez, 2021, 24.

¹⁹ Ávila Rodríguez, 2021, 24.

LGBTQI+ kimliklerini gizlediğini veya gizlediğini ortaya koydu. Eğitimde, hem öğrenciler hem de ebeveynler olarak, AB'de ayrımcılığa maruz kalan katılımcıların en yüksek oranları Litvanya (% 34), Bulgaristan (% 31) ve Kıbrıs ve Romanya'da (her ikisi de % 30) görülmektedir. Tersine, en düşük oranlar Finlandiya (% 6), Hollanda (% 7) ve İsveç'te (% 9) bulunmaktadır. Sağlık sistemindeki ayrımcılık deneyimleri için de benzer örüntüler gözlenmektedir.²⁰

Dışarı çıkıyor

Açılmak, birine cinsel yöneliminiz, cinsiyet kimliğiniz veya cinsiyet özellikleriniz hakkında bilgi vermek anlamına gelir ve uzun bir süreç olabilir. Birçok LGBTQI+ genci, bir ebeveyne açık olabilirken diğerine olmayabilir veya birkaç arkadaşına açık olabilir ama herkese açık olmayabilir.

Kimliklerin değişebileceğini ve birinin birden fazla kez ortaya çıkabileceğini bilmek önemlidir.

Örnek:

Mel, 15 yaşındayken lezbiyen olduğunu açıkladı. Daha sonra kimliği hakkında daha fazla düşündükten sonra, bu sefer 19 yaşında biseksüel olarak tekrar ortaya çıktı.

Gençlerin ortaya çıkması için destekleyici bir ortam yaratmak çok önemlidir. Her bireyin ne zaman ve kime açılacağına karar verme hakkı olsa da, dışarı çıkmamanın ve açılmaya istekli olmamanın LGBTQI+fobik taciz olaylarını bildirmemenin ana nedenlerinden biri olarak tanımlandığı da doğrudur.²¹ Gençler kimlikleri hakkında konuşurken kendilerini güvende hissetmezlerse, zorbalık ve tacize hedef olduklarında yardım istemek konusunda kendilerini güvende hissetmeyeceklerdir ki bu, gördüğümüz gibi, queer öğrenenler için çok yaygın bir deneyimdir.

Gezisi

"Dışlanmak", bir kişinin cinsel yöneliminin, cinsiyet kimliğinin veya cinsiyet özelliklerinin rızası olmadan ifşa edilmesi anlamına gelir. Bu ne yazık ki birçok genç LGBTQI+ insanın karşılaştığı bir şey.

Örnek:

Max ve Jack sınıf arkadaşı ve arkadaşlarıdır. Max, Jack'e eşcinsel olabileceğini düşündüğünü ama henüz emin olmadığını söyler. Jack, sınıftaki herkese Max'in eşcinsel olduğunu söyler ve Max'le alay etmeye başlarlar. Max, arkadaşının onu dışladığı için kendini yalnız ve incinmiş hisseder.

Gezi, gençler için son derece zararlı olabilir. Hiç kimsenin kimseyi dışarı çıkmaya veya çıkmaya zorlamaması gerektiğini vurgulamak önemlidir.

İnsanların SOGIESC'i hakkında varsayımlar ve yorumlar.

LGBTQI+'nın nasıl görüldüğü ve nasıl davrandığına dair klişeler nedeniyle, bazen insanlar ortaya çıkmamış olsalar bile birinin LGBTQI+ olduğunu bildiklerini varsayarlar. Bu, bir kişinin cinsel yönelimini veya cinsiyet kimliğini hazır veya rahat olmadan önce beyan etmesi için baskı yapmasına neden olabilir.

²⁰ IGLYO (2024, 22 Mayıs). FRA LGBTQI Anketi III Raporu: IGLYO'nun İlk Analizi.

<https://www.iglyo.org/resources/fra-lgbtqi-survey-iii-initial-analysis>

²¹ Ávila Rodríguez, 2021, 26-27.

Örnek:

Tina henüz kendi cinsel yönelimini çözemedi, ancak sınıf arkadaşlarının çoğu ona lezbiyen diyor ve "çok açık" olduğunu ve "zaten dışarı çıkması gerektiğini ve kimsenin umursamayacağını" iddia ediyor. Bu, Tina'yı rahatsız ediyor ve bazen bu yorumları duymamak için dersi atlıyor.

Ayrıca, LGBTQI+ olarak tanımlanmanın, bu sözlü saldırıların hedef aldığı kişinin gerçekten LGBTQI+ olup olmadığına ve/veya akranlarına açık olup olmadığına bakılmaksızın, genellikle olumsuz yorumlar ve sözlü taciz almak anlamına geldiğini vurgulamak önemlidir. *LGBTQI Kapsayıcı Eğitim Araştırması*'na göre, ankete katılanların büyük çoğunluğu, insanların cinsel yönelimi (%83,4) veya cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesi (%71,4) ile ilgili bazen veya düzenli olarak (oldukça sık veya çok sık) olumsuz yorumlara tanık olmuştur. Ayrıca, ankete katılanların yarısından fazlası (%67,2) sözlü tacize uğramıştır ve neredeyse dörtte biri (%24) düzenli olarak bu tür sözlü tacize maruz kalmaktadır. Trans kadınlar, hem (gerçek veya algılanan) cinsel yönelimlerine (%86,5) hem de cinsiyet kimliklerine (%87,2) dayalı olarak en sık doğrudan olumsuz yorumlar (muhatap olarak) yaşamışlardır. Eşcinsel cis erkekler de cinsel yönelimlerine bağlı olarak doğrudan çok sayıda olumsuz yorum yaşamışlardır (%65,3).²²

Akıl sağlığı

Ruh sağlığı, duygusal, psikolojik ve sosyal iyi oluşu ifade eder. Ruh sağlığı, insanların hayatın stresleriyle başa çıkmalarını, yeteneklerini fark etmelerini, iyi öğrenmelerini ve iyi çalışmalarını ve toplumlarına katkıda bulunmalarını sağlayan bir zihinsel iyilik halidir.

İyi bir ruh sağlığına sahip olmak, sürekli mutlu olduğunuz ve her gün iyi bir gün geçirdiğiniz anlamına gelmez, ancak kötü günlerden geçebileceğiniz ve stresle başa çıkabileceğiniz anlamına gelir.

LGBTQI+ gençleri, aşağıdakilerin bir sonucu olarak diğer gençlere göre ruh sağlığı sorunları yaşama riski daha yüksektir:

- (Gerçek veya algılanan) cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğinden kaynaklanan önyargı ve ayrımcılık.
- Arkadaşlardan, aileden ve hizmetlerden gelen olumsuz tepkiler ve reddedilme (korkulan veya yaşanan).
- Cinsiyete dayalı normlara ve heteroseksüellik beklentilerine uyma baskısı.
- Bu baskılar ve homofobi, bifobi ya da transfobi yaşama korkusu sonucunda ortaya çıkmamak.²³

Kötü akıl sağlığı, aşağıdakiler gibi çeşitli sorunları ifade eder:

- depresyon
- endişe
- intihar düşüncesi.

²² Ávila Rodríguez, 2021, 18.

²³ LGBT Gençlik İskoçya (2017). *Transseksüel Gençleri Desteklemek: İskoçya'daki okullar için rehberlik*, 5.

2023 ABD Ulusal LGBTQ Gençlerin Ruh Sağlığı Anketi'ne göre, LGBTQ+ gençlerin %41'i geçen yıl intihara teşebbüs etmeyi ciddi olarak düşündü ve transseksüel, nonbinary ve/veya beyaz olmayan gençler akranlarından daha yüksek oranlar bildirdi.²⁴

Kötü akıl sağlığı, aşağıdaki gibi davranışlarla da ilişkilendirilebilir:

- kendine zarar verme,
- Alkol
- uyuşturucu kullanımı.

İstismar sorunları herkesi etkileyebilse de, LGBTQ+ olan kişiler arasında daha yaygındır. Bu, LGBTQ+ bireylerin ayrımcılık ve damgalanma deneyimleriyle bağlantılı olabilir.

Yeme bozuklukları

Yeme bozuklukları, yeme davranışında kalıcı bir bozukluğun ve fiziksel veya zihinsel sağlığın bozulmasının olduğu bir dizi zihinsel durumdur.

LGBTQ+ gençlerin %87'si vücutlarından memnun olmadıklarını bildirdi²⁵, bu da kendi başına genel ruh sağlığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip, ancak aynı zamanda vücudunuzun nasıl görüldüğünü daha fazla kontrol altında hissetmek için bir yeme bozukluğu geliştirmeye de yol açabilir. Ayrıca, gençlerde anoreksiyanın bir yan etkisi ergenliğin gecikmesidir ve ergenlikle ilişkili bedensel değişiklikler, doğumda atanan cinsiyetleriyle özdeşleşmeyen gençler için büyük bir stres ve endişe kaynağı olabilir. Aslında, transseksüel üniversite öğrencilerinin yeme bozukluğu teşhisi bildirme olasılıkları cisgender meslektaşlarından dört kat daha fazladır.²⁶

Son olarak, bir yeme bozukluğundan muzdarip olmak, gençlerin genel savunmasızlığını artırabilir. Aslında, yeme bozukluğu teşhisi konmuş olan LGBTQ+ gençlerinin, hiç şüphelenmeyen veya yeme bozukluğu teşhisi konmamış olanlara kıyasla, geçen yıl intihara teşebbüs etme olasılığı yaklaşık dört kat daha fazladır.²⁷

Azınlık stresi

Azınlık stresi, üyelerin veya damgalanmış azınlık gruplarının karşılaştığı yüksek stres seviyelerini tanımlar. LGBTQ+ bireylerin karşılaştıkları olumsuz deneyimler nedeniyle, bir sonraki olumsuz tepkiyi beklerken sürekli bir stres seviyesi yaşarlar.

Toplumda LGBTQ+ bireylere karşı önyargılar nedeniyle her an olumsuz bir tepki olabilir. Kendinizi sürekli olarak potansiyel bir olumsuz tepkiye hazırlamak, sürekli bir stres ve endişe deneyimi yaratır.

²⁴ Trevor Projesi (2023). 2023 ABD LGBTQ Gençlerin Ruh Sağlığı Ulusal Araştırması, 4.

https://www.thetrevorproject.org/survey-2023/assets/static/05_TREVOR05_2023survey.pdf

²⁵ Trevor Projesi (Ocak 2023). Araştırma Özeti: LGBTQ Gençliği ve Beden Memnuniyetsizliği, 1.

https://www.thetrevorproject.org/wp-content/uploads/2023/01/January_2023_Research_Brief_Final.pdf

²⁶ Diemer, E. W., Grant, J. D., Munn-Chernoff, M. A., Patterson, D. A. ve Duncan, A. E. (2015). Ulusal bir üniversite öğrencisi örnekleminde Cinsiyet Kimliği, cinsel yönelim ve yeme ile ilgili patoloji. Ergen Sağlığı Dergisi, 57(2), 144–149. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2015.03.003>

²⁷ Trevor Projesi (Şubat 2022). Araştırma Özeti: LGBTQ Arasında Yeme Bozuklukları Gençlik, 2. https://www.thetrevorproject.org/wp-content/uploads/2022/02/Embargoed_Feb-2022-Research-Brief.pdf

Örnek

Joan bir lezbiyen, onu kabul eden tüm arkadaşlarına ve ailesine açık. Sınıf arkadaşlarıyla birlikte olduğu kozmetik okuluna gidiyor ve herhangi bir zorbalık yaşamadı. Bir gün Joan, kız arkadaşı Martha ile sınıfa gitmek için otobüse biner. Otobüste bir yolcu Joan ve Martha'ya bağırırmaya, onlara isimler takmaya ve onları korkutmaya başlar. Kabullenici bir aile ve okul ortamına rağmen, Joan sınıfa sarsılmış bir şekilde gelir ve konsantre olmakta zorlanır.

Azınlık stresi, daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmasına rağmen, kanser, kalp hastalığı ve bağışıklık fonksiyon bozukluğu gibi bazı yüksek fiziksel hastalık oranlarından sorumlu olabilir.²⁸

Okullarda LGBTQI+ kapsayıcı içerik eksikliği

Okul müfredatında LGBTQI+ temsiline olmas, öğrencilerin sınıfta kendilerini dahil edilmiş, güvende ve görüldüklerini hissetmelerini sağlamak için çok önemli bir önlemdir.

Eğitim müfredatı ve öğrenme kaynakları, tüm öğrencilere cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi ve cinsiyet özelliklerindeki farklılıklar hakkında tarafsız ve doğru bilgiler sunmalıdır. Olumlu LGBTQI+ temsiline olmamasının yanı sıra, genellikle bu konuları anormal olarak öne süren yanıltıcı veya önyargılı içerik, tüm öğrenciler üzerinde zararlı etkilere sahip olabilir.²⁹

Okul personelinden gelen destek ve cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi ve cinsiyet özelliklerindeki farklılıklar ile ilgili konuların dahil edilmesi son on yılda artmış olsa da, bu konuları ele alan yüksek kaliteli eğitim materyallerinin kıtlığı devam etmektedir.

Kapsayıcı öğrenme ortamları oluşturmak için, öğretmenlerin bu içeriği sınıfta etkili bir şekilde sunacak şekilde eğitilmesi gerekir. Bu konulardaki anlayışları ve güvenleri, genel okul atmosferini etkileyecek ve LGBTQI+ öğrencilerin deneyimlerini önemli ölçüde etkileyecektir.³⁰

LGBTQI Kapsayıcı Eğitim Çalışmasına göre:

- Çoğu insan cinsel yönelim (% 52,6), cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesi (% 72,9) veya okullarda cinsiyet özelliklerindeki farklılıklar (% 40,6) hakkında hiçbir zaman bilgi almadı.
- Ankete katılan her 5 kişiden 1'inden azı, LGBTQI+ bireylerin olumlu temsillerinin öğretilmesini bildirdi.
- İnterseks bireylerin %40'ından fazlası cinsiyet özellikleri hakkında bilgi aldı, ancak bu bilgi çoğu katılımcı için (%78) çoğunlukla olumsuzdu.
- Ankete katılan her 10 kişiden 7'sinden fazlası, öğretmenlerinin okullarda LGBTQI+ konularını tartışmaya açık olmadığını hissetti.³¹

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı tarafından yapılan Üçüncü LGBTQI Araştırması, okullarda LGBTQI+ sorunlarının ele alınmasında bazı ilerlemeler kaydedildi:

²⁸ Flentje, A., Heck, N.C., Brennan, J.M., & Meyer, I.H. (2020). Azınlık stresi ve biyolojik sonuçlar arasındaki ilişki: Sistemik bir derleme. Davranışsal tıp dergisi, 43(5), 673–694.
<https://doi.org/10.1007/s10865-019-00120-6>

²⁹ Ávila Rodríguez, 2021, 30.

³⁰ Ávila Rodríguez, 2021, 29.

³¹ Ávila Rodríguez, 2021, 29.

- 2019'da 15-17 yaş arası katılımcıların %47'si, 2023'teki %35'e kıyasla okullarının LGBTQI+ konularını hiç ele almadığını bildirdi.
- Eğitimlerinin bu sorunları olumlu bir şekilde ele aldığını söyleyen 15-17 yaş grubundaki katılımcıların yüzdesi 2019'da %13 iken 2023'te %17'ye yükseldi.

Bu olumlu eğilimler cesaret verici olsa da, gerçek şu ki, Avrupa'daki her 5 öğrenciden 1'inden daha azı okullarda LGBTQI+ konularının olumlu temsiline maruz kalıyor.

Okullarda trans ve cinsiyete uymayan öğrencilerin karşılaştığı özel zorluklar

Birçok trans, non-binary ve cinsiyete uymayan birey, 18 yaşına gelmeden önce cinsiyet kimliklerinin farkına varır. Okullarda öğrencilerin cinsel kimliklerini desteklemek ve kabul etmek, eğitim, sağlık ve esenlik haklarını korumak için çok önemlidir. Bununla birlikte, Avrupa genelinde, eğitim ortamlarında çocuklar ve ergenler için cinsiyetin tanınması süreçleri sınırlı kalmaktadır. Bu devamsızlık, sosyal dışlanmaya ve damgalanmaya katkıda bulunur, daha yüksek okulu bırakma oranlarına veya daha düşük akademik performansa yol açar ve trans gençler arasında ruh sağlığı sorunları riskini artırır.³²

İskoçya'da 300'den fazla LGBTQI+ genç üzerinde yapılan bir araştırma şunları gösterdi:

- Transfobik zorbalığa maruz kalanların %88'i bunun eğitimlerini olumsuz etkilediğine inanıyordu;
- Transseksüel gençlerin %52'si homofobi, bifobi veya transfobinin istihdam olanaklarını etkilediğini düşünüyordu;
- LGBTQI+ gençlerin, transfobiyi bildirmekten ziyade homofobi ve bifobiyi bildirme konusunda kendilerine güvenme olasılıkları daha yüksektir;
- Transseksüel gençlerin %37'si öğrenme ortamında homofobi, bifobi veya transfobi nedeniyle eğitimi bırakmış;
- Transseksüel gençlerin %77'si okulda homofobik, bifobik veya transfobik zorbalığa maruz kalmıştı.³³

2020 tarihli AB'de Yasal Tanınma: Transların Tam Eşitliğe Doğru Yolculukları adlı çalışma, 1.000'den fazla trans bireyle yapılan görüşmeleri içeriyordu. Araştırma, diğer konuların yanı sıra, trans bireylerin eğitimdeki deneyimlerine odaklandı.

Çalışmanın temel bulguları şunlardır:

1. Çoğu trans birey, transseksüel kimliğin 18 yaşından önce farkına varır, bu nedenle farkındalık okul döneminde gerçekleşir.
2. Çoğu, korku, endişe ve rahatsızlık, zorbalık korkusu ve destek eksikliği nedeniyle kimliklerini gizler.
3. Ankete katılanların yüksek bir yüzdesi zorbalığa uğradığını, taciz edildiğini ve şiddete maruz kaldığını ve ayrıca akranları tarafından genel olarak kabul edilmediğini bildiriyor.
4. Kapsayıcı eğitim eksikliği var. Şu anda okullarda kimlik konularına geçmişe göre daha fazla odaklanılmasına rağmen, okullarda trans kimlikler hakkında bilgi bulunmadığı bildiriliyor.

³² Ávila Rodríguez, 2021, 39.

³³ LGBT Gençlik İskoçya, 2017, 4.

5. Birçok trans birey, okullardaki temel hijyen olanaklarından yararlanamadığını bildiriyor.
6. Kabul etmeme ve zorbalık, okuldan ayrılmaya ve Erken Okul Terkine yol açabilir.³⁴

Okullarda trans ve cinsiyete uymayan öğrencilerin karşılaştığı belirli güvenlik açıkları nedeniyle, bu ünitenin bir bölümünü onların zorluklarını anlamaya adanmış.

Cinsiyet kimliklerine saygı

Bazı trans ve cinsiyete uymayan öğrenciler okuldayken sosyal olarak geçiş yapmak isteyebilirler. Sosyal geçiş, yasal olandan farklı bir isim benimsemeyi veya yeni zamirler benimsemeyi içerebilir. Bu durumda, öğretmenlerin, öğrencilerin ve okul personelinin buna saygı duyması ve trans ve cinsiyete uymayan öğrenciler için doğru isimleri ve zamirleri kullanması önemlidir. Bunun ötesinde, okul kayıtlarında ve okulla ilgili belgelerde yasal adın değil, doğru adın kullanılması da önemlidir.

Bununla birlikte, eğitim ortamlarında cinsiyet kimliğine ve cinsiyet ifadesine saygı düşük görünmektedir:

- Trans, non-binary ve cinsiyete uymayan her 10 öğrenciden sadece 1'i, cinsiyet kimliklerine öğretmenleri ve diğer okul personeli tarafından her zaman saygı duyulduğunu bildirdi. Buna karşılık, %38,9'u cinsiyet kimliklerine hiçbir zaman veya nadiren saygı duyulduğunu bildirdi.³⁵
- Trans, non-binary ve cinsiyete uymayan her 10 kişiden 1'inden azı, okulla ilgili belgelerde cinsiyet kimliklerine her zaman saygı gösterildiğini bildirdi.³⁶

Toplumsal cinsiyete dayalı alanlara ve etkinliklere erişim

Okul tuvaletlerine ve soyunma odalarına erişim, gençlerin okul deneyimlerini şekillendirmede çok önemli bir rol oynamaktadır. Trans gençler de dahil olmak üzere tüm öğrenciler bu tesisleri kullanırken kendilerini rahat hissetmelidir. Bununla birlikte, bazı trans öğrenciler, alay edilmekten veya zorbalıktan korkarak, cinsiyet kimliklerine uygun tuvaletleri veya soyunma odalarını kullanmaktan rahatsızlık duyarlar. Soyunma odalarında, üstlerini değiştirirken başkaları tarafından görülme konusunda endişeli olabilirler. Sonuç olarak, daha fazla mahremiyet sunan erişilebilir tuvaletleri kullanmayı tercih edebilirler. Okul tuvaletlerini kullanmanın verdiği rahatsızlık nedeniyle, bazı trans öğrenciler tuvaleti kullanmak için eve gitmeyi veya okul günü boyunca içki içmekten kaçınmayı tercih ediyor. Bu, sağlıklarını, katılımlarını ve akademik performanslarını olumsuz etkileyebilir.³⁷

Ek olarak, bazı trans öğrenciler, cinsiyet kimliklerinin kabul edilmesiyle ilgili endişeler veya fiziksel görünüşleriyle ilgili endişeler nedeniyle beden eğitimi derslerini özellikle zorlayıcı bulmaktadır.³⁸

³⁴ Avrupa Komisyonu (2020) *AB'de Hukuki Tanınma: Transların Bütünlüğe Doğru Yolculuğu eşitlik*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7341d588-ddd8-11ea-adf7-01aa75ed71a1/dil-tr>.

³⁵ Ávila Rodríguez, 2021, 39.

³⁶ Ávila Rodríguez, 2021, 39.

³⁷ LGBT Gençlik İskoçya, 2017, 17.

³⁸ LGBT Gençlik İskoçya, 2017, 20.

Bu nedenle, okullarda emekçiler ve soyunma odaları gibi cinsiyete dayalı olmayan tesislerin sağlanmasının trans öğrencilerin güvenliğini, esenliğini ve sağlığını sağlamak için çok önemli olduğu açıktır. Bununla birlikte, yalnızca cinsiyete dayalı tesislere sahip olmak Avrupa'da hala norm haline gelmiştir.

IGLYO 2019 LGBTQI+ Kapsayıcı Eğitim Anketi'ne katılanların çoğu, tuvaletlerin 'erkek' ve 'kadın' olarak ayrıldığını belirtti (%85). Ankete katılanların sadece % 4,9'u cinsiyete göre ayrılmadıklarını ve % 5,4'ü en azından cinsiyetsiz bir seçeneğe sahip olduklarını söyledi. Katılımcıların %3,7'si okulun gidebilecekleri belirli bir tuvaleti (okul personeli tuvaleti veya insanların özel hareketlilik ihtiyaçları için bir tuvalet gibi) etkinleştirdiğini bildirdi. Okul soyunma odaları ve duşlar hakkında soru sorulduğunda, katılımcıların çoğu (%82,3) 'erkek' ve 'kadın' olarak ayrıldıklarını ve kurumları cinsiyet kimliklerine uygun olarak kullanamadıklarını bildirdi. Ankete katılanların sadece %10,6'sı cinsiyet kimliklerine uygun tesisleri kullanabildiklerini ve %2,2'si okulun cinsiyetsiz alanlara sahip olduğunu söyledi.³⁹

Okul üniformaları ve kıyafetleri

Birçok okulun bir kıyafet yönetmeliği veya üniforma politikası vardır ve üniformaların lehinde ve aleyhinde çeşitli argümanlar olsa da, sonuçta kendi yönergelerini oluşturmak her okula bağlıdır. Ancak, trans öğrencilerin cinsiyet kimliklerine uygun olmayan kıyafetler giymelerini istemek onlar için üzücü olabilir.⁴⁰

Ayrıca, istenmeyen göğüsler geliştiren bir trans erkek veya ikili olmayan öğrenci, göğsünü düzleştirmek için bir göğüs bağlayıcı kullanabilir, bu da bol gömlekler veya sweatshirtler giymeyi gerektirebilir. Bir kıyafet yönetmeliği veya üniforma politikası oluştururken bu dikkate alınmalıdır. Bağlayıcılar, fiziksel aktiviteler sırasında nefes darlığı veya ağrı gibi rahatsızlıklara neden olabilese de, genç bir kişinin zihinsel sağlığı üzerinde de olumlu bir etkiye sahip olabilir. Okul personelinin, öğrencilerin bağlayıcı takma konusunda kendi kararlarını vermelerine izin vermesi ve okul etkinliklerine katılımlarını desteklemesi önemlidir.⁴¹

LGBTQI+ öğretmenleri

LGBTQI+ bireylere düşman bir okul ortamının sadece öğrenciler üzerinde değil, aynı zamanda öğretmenler üzerinde de etkisi olacaktır.

Açıkça queer olan öğretmenler, işyerinde açık veya gizli ayrımcılıkla karşı karşıya kalabilirler. İstihdam alanında cinsel yönelime dayalı ayrımcılık Ermenistan, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Lihtenştayn, Rusya, İsviçre ve Türkiye'de hala yasaklanmamıştır.⁴² Bununla birlikte, gizli ayrımcılığın yasal açıdan kanıtlanması zor olabilir.

Düşmanca, ayrımcı ve taciz edici bir ortamda çalışmak veya öğrencilere yönelik LGBTQI+-fobik zorbalığa tanık olmak, queer öğretmenlerin ruh sağlığı üzerinde büyük olumsuz sonuçlar doğurabilir ve azınlık stresini artırabilir. Öğretmenlerin ayrımcılık, taciz veya tepkilerden korktukları için meslektaşlarına veya öğrencilerine açılmamaları durumunda, güvenlik endişesi nedeniyle kimliklerini gizleme ihtiyacı streslerini daha da artırabilir. Aslında, okullar sadece

³⁹ Ávila Rodríguez, 2021, 43.

⁴⁰ LGBT Gençlik İskoçya, 2017, 18-19.

⁴¹ LGBT Gençlik İskoçya, 2017, 20.

⁴² ILGA-Avrupa. *Gökkuşağı Haritası 2024: Eşitlik ve Ayrımcılık Yapmama*. <https://rainbowmap.ilga-europe.org/categories/equality-non-discrimination/>

öğrencilerin değil, aynı zamanda öğretmenlerin de güvenliği ve refahı için LGBTQI+ dostu politikalar ve uygulamalar uygulamalıdır.

Öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren kuir rol modellere maruz kalmaları inanılmaz derecede önemlidir. Açıkça kuir bir öğretmene sahip olmak, öğrencilere kuir olmanın normal bir şey olduğunu, LGBTQI+'nın düzenli işler yaptığını ve düzenli hayatlar yaşadığını ve başarılı ve tatmin olmuş bir kuir yetişkin olmanın mümkün olduğunu gösterebilir. Bu, okullarda daha kabul edici ve kapsayıcı bir ortam yaratmada erdemli bir döngü yaratır.

Ünite 2.3 [SD] LGBTQI+ bireylerin eğitimdeki deneyimi.

Bu Ünite, Kendi Kendine Öğrenmenin bir parçasıdır. Platformda ilgili dosyayı arayın